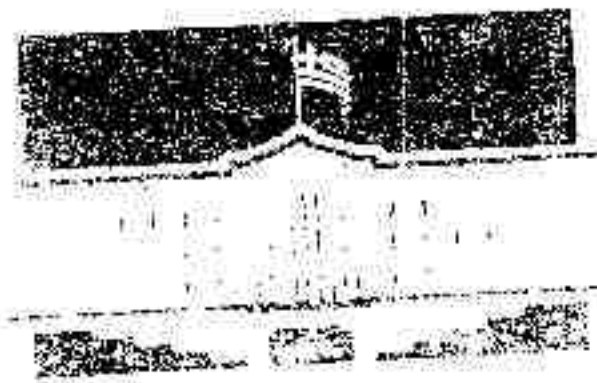

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Α. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης - ΠΑΣΟΚ

ΠΛΒ

4401

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΝΑΦΟΡΑ

του Βουλευτή Κεφαλονιάς & Ιθάκης Σπύρου Μοσχόπουλου
προς τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Φίλιππο Σαχινίδη

Θέμα: «Γνωμοδότηση ΕΔΕΛ για το έργο : Δίκτυο αποχέτευσης Σκάλας του Δήμου Κεφαλληνίας».

Σας παραθέτω την επιστολή του Δημάρχου Κεφαλληνίας, κ. Αλέξανδρου Παρίση, με θέμα την οριστική έκθεση της ΕΔΕΛ για το έργο Δίκτυο αποχέτευσης Σκάλας του Δήμου Κεφαλληνίας, καθώς και τη γνωμοδότηση της Δικηγορικής Εταιρίας «Σ.Ν. Μπρέγιαννος – Γ.Ν. Μπρέγιαννος Α.Ε.Δ.Ε.» που συμπαρίσταται νομικά στο Δήμο Κεφαλληνίας για το συγκεκριμένο θέμα.

Παρακαλώ να μεριμνήσετε έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου που αυτή τη στιγμή έχει εκτελεστεί πάνω από το 80% του αντικειμένου του.

Η αποπεράτωση του έργου πρέπει να γίνει άμεσα και χωρίς η όποια δημοσιονομική διόρθωση να επιβαρύνει τον εν λόγω Δήμο.

Η ολοκλήρωση του έργου κρίνεται απολύτως απαραίτητη γιατί πρόκειται για την πιο τουριστική περιοχή της Κεφαλονιάς με σημαντικές επενδύσεις στον τομέα αυτό.

Αθήνα, 18/3/2011

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Σπυρίδων Μοσχόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Αργοστόλι 18-03-2011
Αριθμ. Πρωτ.: 8978

Ταχ. Δ/ση: Π. Βαλλιάνου 7
Τ.Κ.: 28100 Αργοστόλι
Τηλ: 26710-22933
Φαξ: 26710-28515
e-mail: dimarxos@kefallonia.gov.gr

Προς
κ. Σπυρίδων Μοσχόπουλο
Βουλευτή Κεφαλληνίας & Ιθάκης
Λεωφ. Βεργωτή 33
28100 Αργοστόλι
Φαξ: 210-3706541

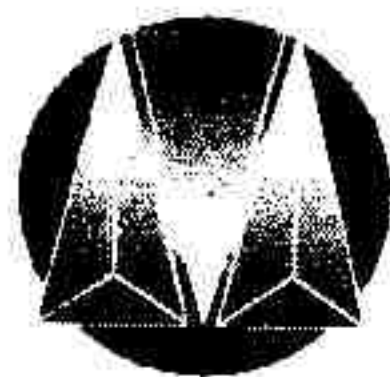
Θέμα: «Αποχέτευση Σκάλας Δήμου Κεφαλλονιάς»

Αγαπητέ Σπύρο,

Σε συνέχεια της κοινής συσκέψεως μας και της ενημέρωσης σας σχετικά με το έργο της «Αποχέτευσης Σκάλας», ο Δήμος μας προκείμενου να έχει επίσημη και έγκυρη νομική γνώμη σχετικά με την απόφαση της ΕΔΕΛ (συνεδρίαση 431/31-01-11) που οριστικοποίησε τα αποτελέσματα του προσωρινού έλεγχου και αποφάσισε να επιβάλει εις βάρος του Δήμου μας δημοσιονομική διόρθωση 1.953.479,90 €, ανέθεσε στην εξειδικευμένη δικηγορική εταιρία «Σ.Ν Μπρέγιαννος-Γ.Ν Μπρέγιαννος Α.Ε Δ.Ε.» την νομική συμπαράσταση του Δήμου μας τόσο για ενημέρωση μας όσο και να καταθέσει αίτηση θεραπείας στον αρμόδιο Υπουργό Κύριο Φίλιππο Σακινίδη, ώστε να ανακληθεί η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων της ΕΔΕΛ, άλλως να αναπεμφθεί σε αυτή για επανέλεγχο.

Σας αποστέλλουμε την αίτηση προς τον Υπουργό που συνέταξε και υπέβαλε για λογαριασμό μας η άνω δικηγορική εταιρεία και παρακαλούμε να συνδράμειτε στην προσπάθεια του Δήμου Κεφαλλονιάς για την συνέχιση και ολοκλήρωση του άνω έργου.

Σ. Ν. ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ – Γ. Ν. ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΔΕ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Λεωφ. Μεσογείων 2-4 Αθήνα 115 27 Τηλ: 210-7473860, 7473870 Fax: 210-7473865, e-mail: info@bregiannos-lawfirm.gr

ΠΡΟΣ : **ΥΦΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**
 κ. Φίλιππο Σαχινίδη

ΚΟΙΝ : **1. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΕΔΕΛ)**
 Πανεπιστημίου 57 – Αθήνα
2. 51^η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων της ΕΔΕΛ
 Τμήμα Δ'
 Πανεπιστημίου 57 – Αθήνα

Αθήνα, 15.3.2011

Θέμα: "Δήμος Κεφαλλονιάς (πρώην Δήμος Ελειού – Πρόννων) –
Έκθεση ελέγχου για το υποέργο "Αποχέτευση Σκάλας" της πράξεως
"Αποχέτευση και βιολογικός καθαρισμός Πόρου – Σκάλας".

Ι. Ιστορικό της υποθέσεως

1. Με την υπ' αριθ. 5520/17.9.2007 απόφαση του Γενικού Γραμματέως της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων η πράξη "Αποχέτευση και βιολογικός καθαρισμός Πόρου – Σκάλας".

2. Με την υπ' αριθ. **36/29.6.2007** απόφαση της Δημορχιακής Επιτροπής του Δήμου Ελειού – Πρόννων προκηρύχθηκε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία με το σύστημα υποβολής προσφοράς με επιμέρους ποσοστά εκπτώσεως κατά ομάδες εργασιών, ο διαγωνισμός δε αυτός διενεργήθηκε στις 28.8.2007.

Στον διαγωνισμό αυτό συμμετείχαν και υπέβαλαν προσφορά δέκα πέντε (15) υποψήφιοι, πρώτη δε κατά σειρά μειοδοσίας κατετάγη η εταιρεία *“ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΤΕ”*, η οποία, όμως, αποκλείσθηκε διότι οι υποδειχθέντες από αυτήν υπεργολάβοι της δεν είχαν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 25 της διακηρύξεως προσόντα, δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας κατετάγη η εταιρεία *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΕΤΕΕ”*, η οποία αποκλείσθηκε διότι δεν υπέδειξε υπεργολάβο, κατά παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 της διακηρύξεως, τρίτη κατά σειρά μειοδοσίας κατετάγη η εταιρεία *“ΑΕΤΕΘ ΑΕ”* και τετάρτη κατά σειρά μειοδοσίας κατετάγη η εταιρεία *“ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ”*.

3. Με το από 28.8.2007 πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού, προσωρινή μειοδότρια αναδείχθηκε η εταιρεία *“ΑΕΤΕΘ ΑΕ”*.

Κατά του πρακτικού τούτου άσκησαν ενστάσεις η εταιρεία *“ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΤΕ”*, ισχυριζομένη ότι μη νομίμως αποκλείσθηκε από την διαγωνιστική διαδικασία, και η εταιρεία *“ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ”*, ισχυριζομένη ότι η συμμετοχή της εταιρείας *“ΑΕΤΕΘ ΑΕ”* στον διαγωνισμό είναι μη νόμιμη διότι ο από αυτήν υποδειχθείς υπεργολάβος *“ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ”* δεν έχει τα νόμιμα προσόντα (τάξη πτυχίου).

4. Το Δημοτικό Συμβούλιο της αναθετούσης αρχής, με την υπ' αριθ. 118/3.10.2007 απόφασή του, απέρριψε τις ενστάσεις και κατακύρωσε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην εταιρεία *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''*.

Κατά της εν λόγω υπ' αριθ. 118/3.10.2007 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου, οι εταιρείες *''ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ''* και *''ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ''* άσκησαν προδικαστικές προσφυγές, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2522/1997, οι οποίες απερρίφθησαν με την υπ' αριθ. 126/31.10.2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της αναθετούσης αρχής.

5. Κατά της τοιαύτης απορριπτικής αποφάσεως, η εταιρεία *''ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ''* άσκησε την από 5.11.2007 και με αριθμό καταθέσεως 1933/5.11.2007 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθ. 96/2008 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκε ότι οι υποδειχθέντες από αυτήν υπεργολάβοι δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα.

Η εταιρεία *''ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ''* δεν άσκησε κατά της εν λόγω υπ' αριθ. 126/2007 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου της αναθετούσης αρχής, την προβλεπόμενη από το άρθρο 3 παρ.3 του Ν. 2522/1997 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αλλά μόνον την με αριθμό καταθέσεως 8429/2007 αίτηση ακυρώσεως, η συζήτηση της οποίας έχει ορισθή για την δικάσιμο της 3.5.2011.

6. Εν συνεχεία, το σχέδιο της συμβάσεως και ο φάκελος της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας του εν λόγω υποέργου υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προληπτικό έλεγχο νομιμότητας, κατ' άρθρο 19 παρ. 7 του ΠΔ 774/1980.

Το Ε΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την υπ΄ αριθ. 3/2008 πράξη του, ανέβαλε την οριστική κρίση του, μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της προαναφερομένης αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων της εταιρείας *“ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ”*, μετά δε την έκδοση της προαναφερομένης υπ΄ αριθ. 96/2008 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Ε΄ Κλιμάκιο, με την υπ΄ αριθ. 188/2008 πράξη του, απεφάνθη ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου συμβάσεως. Ακολούθως, υπεγράφη η υπ΄ αριθ. πρωτ. 4178/2008 εργολαβική σύμβαση, ποσού 5.463.962 με ΦΠΑ.

7. Με την υπ΄ αριθ. 2507/11.6.2009 απόφαση του Γενικού Γραμματέως της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων η πράξη *“Αποχέτευση και βιολογικός καθαρισμός Πόρου – Σκάλας”* εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *“Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι 2007 – 2013”* και δικαιούχος της πράξεως αυτής ορίσθηκε ο Δήμος Ελειού – Πρόννων Νομού Κεφαλληνίας (νυν Δήμος Κεφαλλονιάς), υποέργο δε του εν λόγω έργου είναι η εργολαβία *“Αποχέτευση Σκάλας”*.

Με την υπ αριθ. 2348/19.7.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέως της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, η εν λόγω πράξη απεντάχθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *“Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι 2007 – 2013”*, προκειμένου ως εγκεκριμένο *“έργο – γέφυρα”* να ενταχθή στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα *«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»*. Ήδη, με την υπ΄ αριθ. πρωτ. ΟΙΚ 180583/26.7.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέως ΥΠΕΚΑ, η πράξη *“Αποχέτευση και βιολογικός καθαρισμός Πόρου – Σκάλας”* εντάχθηκε στον Άξονα Προτεραιότητας 2 με τίτλο *“Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων – Θεματική Προτεραιότητα*

«ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΝΕΡΟΥ (ΛΥΜΑΤΑ)» του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»'.

8. Μετά από έλεγχο, που διενεργήθηκε στο πλαίσιο ελέγχου της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών του εν λόγω υποέργου από Ομάδα Ελέγχου της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (εφεξής ΕΔΕΛ) συντάχθηκε η 8.12.2010 έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, σ' αυτήν δε αναφέρεται ότι διαπιστώθηκε σφάλμα ποσοστού 100% για τους εν αυτή λόγους, κρίθηκαν ως μη επιλέξιμες οι δαπάνες του εν λόγω υποέργου του έτους 2009 και συνεστήθη δημοσιονομική διόρθωσή τους.

9. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 2615/0051/9.12.2010 έγγραφο της 51^{ης} Διευθύνσεως Προγραμματισμού και Ελέγχων της ΕΔΕΛ, μας κοινοποιήθηκε η εν λόγω έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου και κληθήκαμε να υποβάλουμε εγγράφως, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, τις αντιρρήσεις μας και τις παρατηρήσεις μας.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. 8202/31.12.2010 έγγραφό μας, υποβάλαμε τις αντιρρήσεις και τις παρατηρήσεις μας επί της εν λόγω εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου. Εν συνεχεία, η ΕΔΕΛ, κατά την υπ' αριθ. 431/31.1.2011 συνεδρίασή της, οριστικοποίησε τα αποτελέσματα του προσωρινού ελέγχου και στις 3.3.2011 μας κοινοποιήθηκε η από 31.1.2009 έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, με την οποία η ΕΔΕΛ απεφάσισε να επιβάλει σε βάρος του Δήμου μας δημοσιονομική διόρθωση ποσού 1.953.479,90 Ευρώ, που αντιστοιχεί στην συνολική δηλωθείσα δημοσία δαπάνη για την ελεγχόμενη πράξη (ποσοστού 100%) και να απεντάξει ουσιαστικώς το υποέργο, με την αιτιολογία ότι

διαπιστώθηκαν παρατυπίες κατά την εφαρμογή της κειμένης νομοθεσίας Δημοσίων Έργων, για τους εν αυτή λόγους.

II. Επί της νομιμότητας της οριστικής εκθέσεως αποτελεσμάτων ελέγχου

1. Με το άρθρο 59 του Καν (ΕΚ) 1083/2006 ορίζεται ότι:

“1. Για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα το κράτος μέλος ορίζει:

α) διαχειριστική αρχή: εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος·

β) αρχή πιστοποίησης: εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για την πιστοποίηση καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμής πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή·

γ) αρχή ελέγχου: εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, ο οποίος ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα και είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Η ίδια αρχή είναι δυνατό να ορίζεται για περισσότερα από ένα επιχειρησιακά προγράμματα.

2. Το κράτος μέλος μπορεί να ορίζει έναν ή περισσότερους ενδιάμεσους φορείς που επιτελούν ορισμένα ή και όλα τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής ή της αρχής πιστοποίησης, υπό την ευθύνη αυτής της αρχής.

3. Το κράτος μέλος θεσπίζει κανόνες που διέπουν τις σχέσεις του με τις αρχές που αριθμούνται στην παράγραφο 1 καθώς και τις σχέσεις τους με την Επιτροπή.

Με την επιφύλαξη του παρόντος κανονισμού, το κράτος μέλος καθορίζει τις αμοιβαίες σχέσεις μεταξύ των αρχών που παρατίθενται στην παράγραφο 1, οι οποίες εκτελούν τα καθήκοντά τους σε πλήρη συμφωνία με τα θεσμικά, νομικά και δημοσιονομικά συστήματα του οικείου κράτους μέλους.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 58 στοιχείο β), ορισμένες ή και όλες οι αρχές της παραγράφου 1 μπορούν να αποτελούν τμήματα του ίδιου φορέα.

5. Ειδικοί κανόνες σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 για επιχειρησιακά προγράμματα δυνάμει του στόχου "Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία".

6. Η Επιτροπή θεσπίζει κανόνες για την εφαρμογή των άρθρων 60, 61 και 62 με τη διαδικασία του άρθρου 103 παράγραφος 3. "

Περαιτέρω, με το άρθρο 62 του ιδίου Καν (ΕΚ) 1083/2006 ορίζεται ότι:

"1. Η αρχή ελέγχου ενός επιχειρησιακού προγράμματος είναι υπεύθυνη ιδίως για:

α) τη διασφάλιση της εκτέλεσης των λογιστικών ελέγχων για την επαλήθευση της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του επιχειρησιακού προγράμματος·

β) τη διασφάλιση ότι οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωνόμενων δαπανών·

γ) την υποβολή στην Επιτροπή, εντός εννέα μηνών από την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος, στρατηγικής λογιστικού ελέγχου που καλύπτει τους φορείς οι οποίοι θα εκτελέσουν τους λογιστικούς ελέγχους που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), τη μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους λογιστικούς ελέγχους των πράξεων, καθώς και ενδεικτικό προγραμματισμό των λογιστικών ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζεται ο λογιστικός

έλεγχος των κυριότερων φορέων καθώς και η ομοιόμορφη κατανομή των λογιστικών ελέγχων καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού.

Στην περίπτωση που ένα κοινό σύστημα εφαρμόζεται σε περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, είναι δυνατόν να υποβάλλεται, δυνάμει του στοιχείου γ), μία μόνον στρατηγική λογιστικού ελέγχου·

δ) έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους από το 2008 έως το 2015:

i) την υποβολή, στην Επιτροπή, ετήσιας έκθεσης ελέγχου στην οποία παρατίθενται τα πορίσματα των λογιστικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο που λήγει στις 30 Ιουνίου του συγκεκριμένου έτους σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του επιχειρησιακού προγράμματος, και αναφέρονται οι τυχόν ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Η πρώτη έκθεση, που θα υποβληθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008 το αργότερο, καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως τις 30 Ιουνίου 2008. Οι πληροφορίες που αφορούν τους λογιστικούς ελέγχους που διεξάγονται μετά την 1η Ιουλίου 2015 περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου η οποία υποστηρίζει τη δήλωση κλεισίματος περί της οποίας το στοιχείο ε),

ii) γνωμοδότηση, βάσει των λογιστικών και άλλων ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί με ευθύνη της, ως προς το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί ουσιαστικά ώστε να διασφαλίζει επαρκώς το γεγονός ότι οι καταστάσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ορθές και, συνεπώς, ότι οι σχετικές συναλλαγές είναι νόμιμες και κανονικές,

iii) την υποβολή, ανάλογα με την περίπτωση δυνάμει του άρθρου 86α, δήλωσης μερικού κλεισίματος η οποία αξιολογεί τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών δαπανών.

Στις περιπτώσεις που ισχύει κοινό σύστημα για περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο

σημείο i) είναι δυνατό να συγκεντρώνονται σε ενιαία έκθεση, η γνώμη και η δήλωση που εκδίδονται δυνάμει των σημείων ii) και iii) είναι δυνατό να καλύπτουν όλα τα σχετικά επιχειρησιακά προγράμματα·

ε) την υποβολή στην Επιτροπή, το αργότερο έως την 31η Μαρτίου 2017, δήλωσης κλεισίματος του προγράμματος, στην οποία αξιολογείται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του τελικού υπολοίπου καθώς και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών που καλύπτονται από την τελική κατάσταση δαπανών η οποία υποστηρίζεται από έκθεση τελικού ελέγχου.

2. Η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι το έργο του λογιστικού ελέγχου λαμβάνει υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου.

3. Εάν οι λογιστικοί και οι λοιποί έλεγχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β), διενεργούνται από φορέα διαφορετικό από την αρχή ελέγχου, η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία.

4. Η Επιτροπή διατυπώνει τα σχόλιά της σχετικά με την στρατηγική λογιστικού ελέγχου που υποβάλλεται δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο γ), το αργότερο τρεις μήνες από την παραλαβή της. Εάν δεν υπάρξουν σχόλια σε αυτό το διάστημα, η στρατηγική θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτή.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του **άρθρου 7 του Ν. 3614/2007** ορίζεται ότι:

“Με απόφαση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η ειδική υπηρεσία διαχείρισης του επιχειρησιακού προγράμματος ή του Γενικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η ενδιάμεση διαχειριστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 5 ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 6, διενεργείται η ένταξη των πράξεων στο επιχειρησιακό πρόγραμμα ή η ανάκληση αυτής, με την επιφύλαξη του άρθρου 4. Αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης

ένταξης πράξης, εξαιρουμένων των πράξεων κρατικών ενισχύσεων, αποτελεί σύμφωνο αποδοχής των όρων της απόφασης ένταξης υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου. Οι αποφάσεις ένταξης δημοσιεύονται στην οικεία ιστοσελίδα της ειδικής υπηρεσίας''.

Περαιτέρω, με το άρθρο 15 του ιδίου Ν. 3614/2007 ορίζεται ότι:

''1. Αρχή Ελέγχου της παρ. 1 (γ) του άρθρου 59 του Κανονισμού 1083/2006 και της παρ. 1 (γ) του άρθρου 58 του Κανονισμού 1198/2006 για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ και του επιχειρησιακού προγράμματος ''Αλιείας'' ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου είναι επταμελής και αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως Πρόεδρο, από προϊσταμένους των Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Δημοσιονομικών Σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΓΛΚ), καθώς και από τρεις εμπειρογνώμονες με εμπειρία σε θέματα εφαρμογής κοινοτικού δικαίου και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη της ΕΔΕΛ και η γραμματεία αυτής, η οποία στελεχώνεται από υπαλλήλους των ανωτέρω διευθύνσεων. Στη σύνθεση της ΕΔΕΛ δεν μπορεί να μετέχει, ως μέλος, ο προϊστάμενος της διεύθυνσης στην οποία ανήκει το συζητούμενο κατά τη συνεδρίαση θέμα. Εισηγητές της ΕΔΕΛ ορίζονται κάθε φορά οι καθ' ύλην αρμόδιοι προϊστάμενοι διευθύνσεων, θέμα των οποίων εξετάζεται.

2. Η ΕΔΕΛ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του επιχειρησιακού προγράμματος "Αλιείας". Στο πλαίσιο αυτό η ΕΔΕΛ αναλαμβάνει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Διασφαλίζει τη διενέργεια ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

(β) Διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωθέντων στην Επιτροπή δαπανών, για το σκοπό αυτό διαμορφώνει μεθοδολογία δειγματοληψίας πράξεων.

(γ) Υποβάλλει στην Επιτροπή, εντός εννέα μηνών από την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος, στρατηγική ελέγχου που καλύπτει τους φορείς που θα εκτελέσουν τους ελέγχους που αναφέρονται στα στοιχεία (α) και (β), τη μέθοδο ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους των πράξεων, καθώς και ενδεικτικό προγραμματισμό των ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζεται ο έλεγχος των κυριότερων φορέων, καθώς και η ομοιόμορφη κατανομή των ελέγχων καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού.

Στην περίπτωση που εφαρμόζεται κοινό σύστημα σε περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, είναι δυνατόν να υποβάλλεται ενιαία στρατηγική ελέγχου.

(δ) Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους από το 2008 έως το 2015 υποβάλλει στην Επιτροπή:

(i) Ετήσια έκθεση ελέγχου στην οποία παρατίθενται τα πορίσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο που λήγει στις 30 Ιουνίου του συγκεκριμένου έτους σύμφωνα με τη στρατηγική ελέγχου του επιχειρησιακού προγράμματος και αναφέρονται οι τυχόν ελλείψεις που

διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Η πρώτη έκθεση, που θα υποβληθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008 το αργότερο, καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως τις 30 Ιουνίου 2008. Οι πληροφορίες που αφορούν στους ελέγχους που διεξάγονται μετά την 1η Ιουλίου 2015 περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου η οποία υποστηρίζει τη δήλωση κλεισίματος.

(ii) Γνωμοδότηση, βάσει των ελέγχων που έχει πραγματοποιήσει δια των διευθύνσεων του άρθρου 16 ή έχουν διενεργηθεί υπό την ευθύνη της, ως προς το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί ουσιαστικά ώστε να διασφαλίζει επαρκώς το γεγονός ότι οι καταστάσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ορθές και, συνεπώς, ότι οι σχετικές συναλλαγές είναι νόμιμες και κανονικές.

(iii) Δήλωση μερικού κλεισίματος, ανάλογα με την περίπτωση κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 88 του Κανονισμού 1083/2006 και 85 του Κανονισμού 1198/2006, η οποία αξιολογεί τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών δαπανών.

Στην περίπτωση που ισχύει κοινό σύστημα για περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, η ετήσια έκθεση, η γνωμοδότηση και η δήλωση μερικού κλεισίματος των σημείων (i), (ii) και (iii) ανωτέρω, δύνανται να καλύπτουν όλα τα σχετικά επιχειρησιακά προγράμματα.

(ε) Υποβάλλει στην Επιτροπή, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 62 του Κανονισμού 1083/2006 και 61 του Κανονισμού 1198/2006, δήλωση κλεισίματος του επιχειρησιακού προγράμματος, στην οποία αξιολογείται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του τελικού υπολοίπου, καθώς και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών που καλύπτονται από την τελική κατάσταση δαπανών η οποία υποστηρίζεται από τελική έκθεση ελέγχου.

(στ) Μεριμνά για την ηλεκτρονική διαβίβαση στην Επιτροπή των παρατυπιών, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διοικητικών και

δικαστικών προσφυγών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 27 έως 36 του Εφαρμοστικού Κανονισμού εφαρμοζομένων κατ' αναλογία στις περιπτώσεις παρατυπιών που εντοπίζονται κατά τους ελέγχους του επιχειρησιακού προγράμματος που συγχρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας.

(ζ) Συνεργάζεται με την Επιτροπή για το συντονισμό των ελέγχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των μεθόδων διενέργειας αυτών και ανταλλάσσει τα αποτελέσματα των ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και απόψεις επί λοιπών θεμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 73 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου.

3. Έχει την ευθύνη της σύνταξης έκθεσης και της διατύπωσης γνώμης που αναφέρονται στο άρθρο 71 παράγραφος 2 του Κανονισμού. Το έργο αυτό η ΕΔΕΛ δύναται να το αναθέσει και σε φορέα λειτουργικά ανεξάρτητο από τις διαχειριστικές αρχές και την Αρχή Πιστοποίησης. Η ανωτέρω έκθεση και διατύπωση γνώμης συντάσσεται κατόπιν αξιολόγησης που διενεργείται σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα και διαβιβάζεται στην εθνική αρχή συντονισμού προκειμένου να υποβληθεί στην Επιτροπή.

4. Η ΕΔΕΛ εκπροσωπεί τη χώρα στην ομάδα ελεγκτών που επικουρεί την Αρχή Ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

5. Η ΕΔΕΛ διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

6. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η ΕΔΕΛ μεριμνά ιδιαιτέρως για τη διαφύλαξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εμπιστευτικών πληροφοριών, των οποίων λαμβάνουν γνώση τα όργανα αυτής.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να συγκροτούνται επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την υποβοήθηση του έργου της ΕΔΕΛ. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι αμοιβές των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 8 περίπτωση (γ) του άρθρου 19.

8. Η ΕΔΕΛ ασκεί και τις αρμοδιότητες του άρθρου 17 του ν. 2860/2000 για τους ελέγχους και τις δηλώσεις κλεισίματος των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και των έργων του Ταμείου Συνοχής της προγραμματικής περιόδου 2000-2006''.

Περαιτέρω, με το άρθρο 16 του ιδίου Ν. 3614/2007 ορίζεται ότι:

''1. Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και τη λειτουργία της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου συνιστώνται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ) οι διευθύνσεις: ...

6. Οι έλεγχοι της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 15 πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων που τηρούνται από τον δικαιούχο.

Οι έλεγχοι επαληθεύουν ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το επιχειρησιακό πρόγραμμα, υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση ένταξης και πληροί οποιονδήποτε ισχύοντα όρο ως προς τη λειτουργικότητα και τη χρήση της ή σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους,

(β) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τηρούνται από τον δικαιούχο,

(γ) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες,

(δ) η δημόσια συνεισφορά έχει καταβληθεί στον δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 80 του Κανονισμού.

7. Οι έλεγχοι διενεργούνται με εντολή του προέδρου της ΕΔΕΛ βάσει ετήσιου προγραμματισμού που εγκρίνεται από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων. Επίσης διενεργούνται έκτακτοι έλεγχοι εκτός προγραμματισμού, όταν αυτό απαιτείται.

8. Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται, με απόφαση του προέδρου της ΕΔΕΛ, από υπαλλήλους των διευθύνσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Οι ανωτέρω ελεγκτικές ομάδες δύναται να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες.

Οι εμπειρογνώμονες μπορεί να είναι δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, υπάλληλοι του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της ΜΟΔ ΑΕ και ιδιώτες εμπειρογνώμονες οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο εμπειρογνωμόνων. Για τους συμμετέχοντες στις ελεγκτικές ομάδες διασφαλίζεται η λειτουργική ανεξαρτησία τους από τις διαχειριστικές αρχές, τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης και την Αρχή Πιστοποίησης.

9. Στο μητρώο εμπειρογνωμόνων, που καταρτίζεται και τηρείται από τη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εγγράφονται με απόφαση του προϊσταμένου αυτής, ύστερα από δημόσια πρόσκληση και αξιολόγηση από την ΕΔΕΛ, πρόσωπα, τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σχετική με τους διενεργούμενους υπό την ευθύνη της ελέγχους.

10. α) Μετά το πέρας του ελέγχου, το όργανο ελέγχου των παραγράφων 8 και 12 συντάσσει έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, στην οποία περιλαμβάνει και τυχόν

συστάσεις για τη λήψη αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων, και την υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων. Η Διεύθυνση αυτή, αφού ελέγξει την πληρότητα της έκθεσης, τη διαβιβάζει στον Γενικό Διευθυντή Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος τη θεωρεί. Μετά τη θεώρηση, η αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων την κοινοποιεί στον ελεγχόμενο, στην οικεία διαχειριστική αρχή και στον κατά περίπτωση ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Εθνική Αρχή Συντονισμού. Οι ανωτέρω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν, εγγράφως, αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την ημέρα επίδοσης της έκθεσης ελέγχου. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, οι εκθέσεις προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου με τις τυχόν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις των ανωτέρω φορέων και σχετική εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων εξετάζονται από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, η οποία εγκρίνει και οριστικοποιεί τα αποτελέσματα ελέγχων. Στη συνεδρίαση της ΕΔΕΛ δύναται να παρευρίσκονται, μετά από πρόσκλησή της, οι φορείς που υπέβαλαν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις, για υποστήριξη των θέσεων τους. Τα οριστικά αποτελέσματα της ΕΔΕΛ κοινοποιούνται αρμοδίως. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσα δαπάνη, αυτή καταλογίζεται στον λαβόντα με ευθύνη του Υπουργού Οικονομικών.

β) Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, σε συνέχεια αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων της και ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, μπορεί να απευθύνει συστάσεις για οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις και λοιπά διορθωτικά μέτρα στην οικεία διαχειριστική αρχή και στον κατά περίπτωση ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης, στην Αρχή

Πιστοποίησης και στους ελεγχόμενους φορείς. Οι σχετικές συστάσεις της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου κοινοποιούνται στους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και στην Εθνική Αρχή Συντονισμού, με έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων. Οι εν λόγω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, εγγράφως, αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου σε αυτούς. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, εφόσον θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση να γίνουν οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις ή να ληφθούν λοιπά διορθωτικά μέτρα, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών την έκδοση σχετικής απόφασης. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται υπόψη για τη σύνταξη από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου της γνωμοδότησης της υποπερίπτωσης (ii) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15. Τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής του συστήματος των δημοσιονομικών διορθώσεων και λοιπών διορθωτικών μέτρων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

11. Όταν τα προβλήματα που διαπιστώνονται εντοπίζονται στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και εφόσον συνεπάγονται κίνδυνο για άλλες πράξεις στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος, η ΕΔΕΛ αποφασίζει τη διενέργεια περαιτέρω εξέτασης, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων ελέγχων, προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος αυτών των προβλημάτων.

12. Με απόφαση της ΕΔΕΛ μετά από εισήγηση του αρμόδιου προϊσταμένου Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων, οι έλεγχοι πράξεων της παραγράφου 2 περίπτωση (β) του άρθρου 15 δύναται να ανατίθενται σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που βάσει του καταστατικού τους ασκούν ελεγκτικό έργο και δεν σχετίζονται, με οποιονδήποτε τρόπο,

με τη διαχείριση των προγραμμάτων, την υλοποίηση των έργων και την πιστοποίηση των δαπανών. Ο πρόεδρος της ΕΔΕΛ είναι αρμόδιος για την τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης.

13. Από την έναρξη λειτουργίας των διευθύνσεων της παραγράφου 1, η διαδικασία διενέργειας των ελέγχων και έγκρισης των εκθέσεων αποτελεσμάτων ελέγχου του ΚΠΣ 2000-2006, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής της προγραμματικής περιόδου 2000-2006, πραγματοποιούνται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται:

α) Οι ειδικότερες αρμοδιότητες της ΕΔΕΛ και τα θέματα λειτουργίας αυτής...

ζ) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των άρθρων 15 και 16 του παρόντος νόμου.

15. Οι διευθύνσεις της παραγράφου 1 ασκούν παράλληλα και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2860/2000''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου 1 της υπ' αριθ. **2/49837/0004/2.7.2008** αποφάσεως του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 παρ. 14 του Ν. 3614/2007 ορίζεται ότι:

''Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ) κατά θεματική ενότητα είναι οι ακόλουθες:

Α. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ και ΕΛΕΓΧΟΥ (ΑΡ. 71 ΚΑΝ (ΕΚ) 1083/2006 και ΑΡ. 71 ΚΑΝ (ΕΚ) 1198/2006)

1. Ευθύνη σύνταξης της έκθεσης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της θέσπισης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και της διατύπωσης γνώμης σχετικά με τη συμμόρφωση των συστημάτων προς

τα άρθρα 58 έως 62 του Καν (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου και προς τα άρθρα 57 έως 61 του Καν (ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου.

2. Καθορισμός των διαδικασιών και των κατά τα διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα μεθοδολογιών, που θα εφαρμοσθούν για τη σύνταξη της παραπάνω έκθεσης και γνώμης.

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΛΕΓΧΩΝ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ

1. Έγκριση και υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, της στρατηγικής ελέγχου που καλύπτει τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και τις πράξεις / έργα:

α) του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (στο εξής ΚΠΣ), των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (στο εξής ΚΠ) και του Ταμείου Συνοχής II (στο εξής ΤΣ II) προγραμματικής περιόδου 2000-2006.

β) του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (στο εξής ΕΣΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

γ) του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης Αλιείας (στο εξής ΕΣΣΑΑΛ) προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

2. Έγκριση ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων των απαραίτητων μεθοδολογιών που πλαισιώνουν τις ανωτέρω στρατηγικές.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ και ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ

1. Έγκριση, ύστερα από σχετική εισήγηση των αρμοδίων Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, των προγραμμάτων τακτικών ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και των πράξεων / έργων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (στο εξής ΕΠ):

α) του ΚΠΣ, των ΚΠ και του ΤΣ II προγραμματικής περιόδου 2000-2006.

β) του ΕΣΠΑ και του ΕΣΣΑΑΛ προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

2. Έγκριση, ύστερα από σχετική εισήγηση των αρμοδίων Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, των προγραμμάτων τυχόν πρόσθετων ελέγχων πράξεων των ΕΠ του ΕΣΠΑ και του ΕΣΣΑΑΛ προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

3. Έγκριση, ύστερα από σχετική εισήγηση των αρμοδίων Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, των προγραμμάτων τακτικών ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και των έργων, που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής ΤΑ της ΕΕ) και από το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (στο εξής ΧΜ του ΕΟΧ).

4. Έγκριση, ύστερα από σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, των προγραμμάτων ελέγχων των διαδικασιών κλεισίματος, που εφαρμόζονται από τους αρμόδιους φορείς διαχείρισης, πληρωμής / πιστοποίησης στο πλαίσιο:

α) του ΚΠΣ, των ΚΠ και του ΤΣ II προγραμματικής περιόδου 2000-2006.

β) του ΕΣΠΑ και του ΕΣΣΑΑΛ προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

5. Έγκριση, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων, της ανάθεσης των ελέγχων πράξεων προγραμματικών περιόδων 2000-2006 και 2007-2013 σε ΝΠΙΔ, που ασκούν ελεγκτικό έργο και τα οποία δεν σχετίζονται με τη διαχείριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (στο εξής ΕΠ), την υλοποίηση των πράξεων και την πιστοποίηση των δαπανών.

6. Έγκριση και οριστικοποίηση των εκθέσεων αποτελεσμάτων ελέγχου που συντάσσονται από τα όργανα ελέγχου των παραγράφων 8, 12 και 13 του αρ. 16 ν. 3614/2007, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων επί των εκθέσεων προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου και επί των τυχόν υποβαλλομένων αντιρρήσεων ή και παρατηρήσεων των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση και υλοποίηση των ελεγχθέντων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ - ΛΗΨΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

1. Έγκριση, ύστερα από σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων:

- α) των οδηγιών προς τους ελεγχόμενους φορείς για λήψη των κατάλληλων μέτρων προς ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου αυτών,
- β) της λήψης λοιπών διορθωτικών μέτρων,
- γ) της διενέργειας περαιτέρω εξέτασης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων ελέγχων πράξεων.

Ε. ΕΚΘΕΣΕΙΣ και ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ...

ΣΤ. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ...

Ζ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ INTERREG III και ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΧΟΥ
''ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ''

Η. ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ...''.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 2 της υπ' αριθ. 2/49837/0004/2.7.2008 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 παρ. 14 του Ν. 3614/2007 ορίζεται ότι:

- ''1. Οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνται εκτός του νομίμου ωραρίου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών.
- 2. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής γίνονται μετά από πρόσκληση των μελών της, στην οποία αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και η οποία κοινοποιείται σε κάθε μέλος.
- 3. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής δεν είναι δημόσιες. Ο Πρόεδρος μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις τους ελεγκτές που συμμετείχαν στις ομάδες ελέγχου και δημόσιους υπαλλήλους ή λειτουργούς, καθώς και ιδιώτες, ως εμπειρογνώμονες, για παροχή πληροφοριών σε σχέση με τα συζητούμενα θέματα. Οι προαναφερόμενοι αποχωρούν προ της διαλογικής μεταξύ των μελών συζήτησης και της διεξαγωγής της ψηφοφορίας.
- 4. Στις συνεδριάσεις δύνανται να παρευρίσκονται, μετά από πρόσκλησή της, οι φορείς που υπέβαλαν αντιρρήσεις ή και

παρατηρήσεις. Οι προαναφερόμενοι αποχωρούν προ της διαλογικής μεταξύ των μελών συζήτησης και της διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

5. Η ΕΔΕΛ για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της αλληλογραφεί μέσω των υποστηρικτικών της Δ/νσεων με τις δημόσιες αρχές, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, φυσικά πρόσωπα, τις επιτροπές παρακολούθησης και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σχετικά έγγραφα υπογράφονται από τον Πρόεδρο της ΕΔΕΛ.

6. Η Γραμματεία της ΕΔΕΛ παραλαμβάνει τις εισηγήσεις των Διευθύνσεων 51ης, 52^{ης} και 56^{ης} επί θεμάτων αρμοδιότητας της ΕΔΕΛ και μεριμνά, ώστε, με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου, να συμπεριληφθούν αυτές στην ημερησία διάταξη.

7. Για την εύρυθμη λειτουργία της ανωτέρω Επιτροπής τηρούνται από τη Γραμματεία σε φυσική και ηλεκτρονική μορφή τα ακόλουθα:

α) πρωτόκολλο,

β) ημερήσιες διατάξεις και πρακτικά των συνεδριάσεων,

γ) εγκεκριμένες εκθέσεις αποτελεσμάτων ελέγχου,

δ) δηλώσεις κλεισίματος των προγραμμάτων και των έργων.

Επίσης τηρείται αρχείο κατά συνεδρίαση των υπολοίπων θεμάτων σε φυσική μορφή.

8. Η Γραμματεία της ΕΔΕΛ παραλαμβάνει από τις Διευθύνσεις 51^η, 52^η και 56^η έγγραφα καταγραφής των αναγκών αυτών, καταρτίζει το ετήσιο πρόγραμμα Τεχνικής Υποστήριξης, φροντίζει για την έγκριση αυτού από τον Πρόεδρο και το υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για την έκδοση της σχετικής απόφασης''.

Εκ του συνδυασμού των προαναφερομένων διατάξεων συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα:

α. Η ΕΔΕΛ, ως αρχή ελέγχου (κατά το άρθρο 59 παρ. 1 περ. γ' του Καν (ΕΚ) 1083/2006) έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΔΕΛ έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα διασφάλισης της διενεργείας ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου των επιχειρησιακών συστημάτων και της διασφάλισης πραγματοποιήσεως των ελέγχων των πράξεων σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωθεισών στην Επιτροπή δαπανών.

β. Οι εν λόγω δειγματοληπτικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων, που τηρούνται από τον δικαιούχο και επαληθεύουν ότι:

- i) Η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το επιχειρησιακό πρόγραμμα, ότι υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση εντάξεως και ότι πληροί τους ισχύοντες όρους ως προς την λειτουργικότητα και την χρήση της ή ως προς τους επιδιωκόμενους στόχους.**
- ii) ότι οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά, που τηρούνται από τον δικαιούχο,**
- iii) ότι οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες,**
- iv) ότι η δημοσία συνεισφορά έχει καταβληθεί στον δικαιούχο, σύμφωνα με το άρθρο 80 του Καν (ΕΚ) 1083/2006.**

γ. Αρμόδιο όργανο για την ένταξη των πράξεων στο επιχειρησιακό πρόγραμμα ή για την ανάκληση της εντάξεώς τους (απένταξη) είναι ο Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας, στον οποίο υπάγεται η ειδική υπηρεσία διαχειρίσεως του επιχειρησιακού προγράμματος, ή ο Γενικός Γραμματέας, στον οποίο υπάγεται η ενδιάμεση διαχειριστική αρχή, ή ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 7 του Ν. 3614/2007.

δ. Κατ' ακολουθίαν τούτων, η ΕΔΕΛ δεν δικαιούται να ελέγχει την προηγηθείσα της αναθέσεως διαγωνιστική διαδικασία και δεν είναι αρμοδία για την απένταξη του έργου

Εν προκειμένω, στην επίμαχη έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, για το υποέργο *''Αποχέτευση Σκάλας''* αναφέρονται, επί λέξει, τα εξής:

''Το υποέργο ελέγχεται σύμφωνα με τον προγραμματισμό των ελέγχων πράξεων / υποέργων τυχαίου δείγματος της ΕΔΕΛ με σκοπό την επαλήθευση της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών του υποέργου σε σχέση με τους ακόλουθους στόχους:

- Πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ένταξη και χρηματοδότηση της πράξεως από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.*
- Η πράξη / υποέργο συμμορφώνεται με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων.*
- Η πράξη / υποέργο υλοποιείται σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης και πληροί οποιονδήποτε όρο ως προς την λειτουργικότητα και την χρήση της.*

- **Οι δαπάνες που δηλώνονται από τον Δικαιούχο συνάδουν προς τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες''.**

Περαιτέρω, στην ίδια ως άνω έκθεση αναφέρεται, επί λέξει, ότι :

''Ο έλεγχος διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 62 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 (απ. 61 του Καν. 1198/2005), τα άρθρα 15 – 16 (και 45) του Ν. 3614/2007 και την αρ. 1253/0051Β'/10.5.2010 απόφαση σύστασης της Ομάδας Ελέγχου''.

Έτσι, με βάση το περιεχόμενο της επίμαχης εκθέσεως, η ελεγκτική επιτροπή, ήλεγξε, μεταξύ άλλων, εάν η πράξη / υποέργο συμμορφώνεται με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων (κεφ. Δ2 της εκθέσεως) και, με την από 8.12.2010 έκθεσή της εισηγήθηκε, την επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως ποσοστού 100%, με την αιτιολογία ότι διαπιστώθηκαν ουσιώδεις παρατυπίες κατά την διαγωνιστική διαδικασία αναθέσεως του ελεγχόμενου υποέργου και ότι ανευρέθη μη εγκεκριμένη, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 1418/1984, υπεργολαβική σύμβαση.

Ακολούθως, η ΕΔΕΛ, κατά την έγκριση και την οριστικοποίηση των εκθέσεων αποτελεσμάτων ελέγχου του επιμάχου υποέργου, απεφάσισε την απένταξη του εν λόγω υποέργου για δήθεν παρατυπίες κατά την διαδικασία αναθέσεως και για δήθεν μη έγκριση υπεργολαβικής συμβάσεως, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 1418/1984.

Όμως, υπό το περιεχόμενο αυτό, η ΕΔΕΛ ενήργησε καθ' υπέρβαση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές καθορίζονται στα άρθρα 15 παρ. 2 και 16 παρ. 6 του Ν. 3614/2007 και στο άρθρο 62 του Καν (ΕΚ)

1083/2006, το μεν διότι προέβη σε έλεγχο της διαγωνιστικής διαδικασίας αναθέσεως και των εν γένει τυπικών προϋποθέσεων αναθέσεως και εκτελέσεως της συμβάσεως, το δε διότι αναρμοδίως αποφάσισε την απένταξη του έργου και, συνεπώς, η εν λόγω απόφασή της πρέπει να ακυρωθή.

2. Εκ του συνδυασμού του άρθρου 10 παρ. 1 και 20 παρ. 2 του Συντάγματος, της γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου περί μη χειροτερεύσεως της θέσεως του διοικουμένου, που ασκεί διοικητική προσφυγή, και των προαναφερομένων διατάξεων συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα:

α. Εάν ο διοικούμενος κληθή στο πλαίσιο της αρχής της προηγουμένης ακροάσεως, να παραθέσει τις αντιρρήσεις του και τις απόψεις του επί συγκεκριμένου θέματος, η Διοίκηση δεν μπορεί, εξετάζοντας τις εν λόγω απόψεις, να καταστήσει χείρονα την θέση του διοικουμένου (ΣτΕ 2542/1997, ΣτΕ 2807/1997, ΣτΕ 1591/2000, ΣτΕ 426/2000, Ε. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 12^η έκδ. παρ. 251 επ., σελ. 266 επ.).

Τυχόν αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση της θεμελιώδους συνταγματικής αρχής της προηγουμένης ακροάσεως του διοικουμένου, αφού σε περίπτωση εκδόσεως δυσμενεστέρας πράξεως σε βάρος του διοικουμένου, αυτός δεν θα είχε κληθή να παραθέσει τις απόψεις του επί των νεωτέρων δυσμενεστέρων απόψεων της Διοικήσεως.

β. Σε κάθε περίπτωση, η κλήτευση από την ΕΔΕΛ του φορέως, που υπέβαλε αντιρρήσεις ή παρατηρήσεις επί της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, είναι υποχρεωτική, σε περίπτωση δε μη κλητεύσεώς του να παραστεί κατά την συνεδρίασή της, παραβιάζεται ουσιώδης τύπος της διαδικασίας, που καθιστά την απόφαση της ΕΔΕΛ περί οριστικοποιήσεως των προσωρινών αποτελεσμάτων του ελέγχου, μη νόμιμη.

γ. Η τοιαύτη έλλειψη κλητεύσεως δεν θεραπεύεται από την υποβολή των αντιρρήσεων ή των παρατηρήσεων του ελεγχόμενου φορέως αφού, κατά νόμον, συνιστά περαιτέρω διαδικαστική προϋπόθεση της νομίμου συνεδριάσεως της ΕΔΕΛ.

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η ΕΔΕΛ, με την έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου εισηγείται την επιβολή κατ' αποκοπήν δημοσιονομικής διορθώσεως σε ποσοστό 20% των επιλεξιμών δαπανών του έργου για το δήθεν εύρημα της ανωριμότητας του δημοπρατηθέντος έργου, την επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως ποσού 1.953.479,90 Ευρώ για το δήθεν εύρημα των παρατυπιών στην εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας Δημοσίων Έργων, αναφορικώς με την εν γένει διαδικασία αναθέσεως, την επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως ποσού 1.953.479,90 Ευρώ για το δήθεν εύρημα της μη εγκεκριμένης υπεργολαβίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 1418/1984, και τη δημοσιονομική διόρθωση σε ποσοστό 2% των δαπανών του έργου για το δήθεν εύρημα των μείζονος σημασίας παραλείψεων κατά τις διακριτές φάσεις υλοποιήσεως του έργου.

Ακολούθως, η ΕΔΕΛ, κατά την έγκριση και την οριστικοποίηση των εκθέσεων αποτελεσμάτων ελέγχου του επιμάχου υποέργου, αγνόησε παντελώς τις αιτιάσεις μας και όχι μόνον απέρριψε αυτές σιγή, αλλά προέβη σε χειροτέρευση της θέσεώς μας και απεφάσισε την απένταξη του εν λόγω υποέργου για δήθεν παρατυπίες στην εφαρμογή της κειμένης νομοθεσίας Δημοσίων Έργων αναφορικάς με την εν γένει διαδικασία αναθέσεως και για δήθεν μη έγκριση υπεργολαβικής συμβάσεως, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 1418/1984.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, η επίμαχη έκθεση της ΕΔΕΛ εκδόθηκε, κατά παράβαση του άρθρου 10 παρ. 1 του Συντάγματος και της γενικής αρχής της μη χειροτερεύσεως της θέσεως του διοικουμένου και πρέπει να ακυρωθή.

Επικουρικώς, και εάν ακόμη υποτεθή ότι η ΕΔΕΛ είχε την αρμοδιότητα, κατά την έγκριση της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου και μετά την υποβολή των αντιρρήσεών μας, να μεταβάλει επί τα χείρω την θέση μας, η επίμαχη έκθεση της πρέπει να ακυρωθή διότι ενήργησε κατά παράβαση του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος και του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 2690/1999, αφού ουδέποτε μας εκάλεσε να διατυπώσουμε εγγράφως τις απόψεις μας επί της νεώτερης δυσμενέστερης θέσεώς μας, ούτε μας εκάλεσε να παρασταθούμε κατά την συνεδρίασή της.

3. Εκ των διατάξεων των άρθρων 15 παρ. 2 και 16 παρ. 7 του Ν. 3614/2007 και του άρθρου 1, κεφ. Γ' παρ. 6 της υπ' αριθ. 2/49837/0004/2.7.2008 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομίας και

Οικονομικών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 παρ. 14 του Ν. 3614/2007, σε συνδυασμό με την γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα:

α. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΔΕΛ εντάσσεται ο έλεγχος της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του επιχειρησιακού προγράμματος "Αλιείας", δηλαδή η ΕΔΕΛ έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα διασφάλισης της διενέργειας ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχειρίσεως και ελέγχου των εν λόγω επιχειρησιακών συστημάτων.

β. Για την εξέταση και την διαπίστωση της αποτελεσματικής ή μη λειτουργίας του ως άνω συστήματος, η ΕΔΕΛ διενεργεί ελέγχους σε κατάλληλο και επαρκές δείγμα πράξεων, δηλαδή τυχαίως και δειγματοληπτικώς, ώστε να είναι δυνατή η επαλήθευση των δηλωθεισών στην Επιτροπή δαπανών, προϋπόθεση δε του εν λόγω δειγματοληπτικού ελέγχου είναι η προηγούμενη διαμόρφωση, με επιστημονικό τρόπο, συγκεκριμένης μεθοδολογίας δειγματοληψίας των υπό εξέταση πράξεων και η δύναμει αυτής εξαγωγή αποτελεσμάτων.

γ. Οι εν λόγω δειγματοληπτικοί έλεγχοι της ΕΔΕΛ πραγματοποιούνται βάσει του συγκεκριμένου πλαισίου της στρατηγικής ελέγχου της, ενώ για την διενέργεια κάθε ελέγχου απαιτείται ειδική σχετική εντολή του Προέδρου της, εγκεκριμένη από την αρμοδία Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου. Ειδικότερα, σύμφωνα με την νόμιμη διαδικασία, για την διενέργεια των ελέγχων, εκτός από την ως άνω ειδική εντολή του Προέδρου της ΕΔΕΛ, απαιτείται επιπλέον σχετική εισήγηση της αρμοδίας

Διευθύνσεως Προγραμματισμού και Ελέγχων, οι έλεγχοι δε πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον ετήσιο προγραμματισμό και στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου της ΕΔΕΛ, ενώ οι έκτακτοι έλεγχοι, εκτός του προγραμματισμού της ΕΔΕΛ, πραγματοποιούνται όταν κρίνεται αναγκαίο.

δ. Οι εν λόγω δειγματοληπτικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων, που τηρούνται από τον δικαιούχο και επαληθεύουν ότι:

- i) Η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το επιχειρησιακό πρόγραμμα, ότι υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση εντάξεως και ότι πληροί τους ισχύοντες όρους ως προς την λειτουργικότητα και την χρήση της ή ως προς τους επιδιωκόμενους στόχους.
- ii) ότι οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά, που τηρούνται από τον δικαιούχο,
- iii) ότι οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες,
- iv) ότι η δημοσία συνεισφορά έχει καταβληθεί στον δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 80 του Καν (ΕΚ) 1083/2006.

ε. Οι εν λόγω δειγματοληπτικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες ελεγκτικές ομάδες της ΕΔΕΛ, οι οποίες, με το πέρας του ελέγχου, συντάσσουν προσωρινή έκθεση για τα αποτελέσματά του. Στη συνέχεια, το περιεχόμενο της εκθέσεως του διενεργηθέντος ελέγχου εγκρίνεται από την ΕΔΕΛ και οριστικοποιείται, αφού έχει προηγηθεί

σχετική εισήγηση προς τούτο από την αρμόδια Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων αυτής.

Εν προκειμένω, στην επίμαχη έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, αναφέρεται επί λέξει, ότι *''το ελεγχόμενο υποέργο επιλέχθηκε με τυχαία δειγματοληψία και ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, τη στρατηγική και το εγχειρίδιο ελέγχου της ΕΔΕΛ''*.

Όμως, η διενέργεια του εν λόγω ελέγχου είναι μη νόμιμη διότι:

α. Στην επίμαχη έκθεση δεν αναφέρεται ο τρόπος επιλογής του τυχαίου δείγματος των ελεγχόμενων πράξεων, δηλαδή δεν αναφέρονται ο τρόπος, βάσει του οποίου επιλέχθηκε να ελεγχθή το συγκεκριμένο υποέργο και η επιστημονική δειγματοληπτική μέθοδος, που χρησιμοποιήθηκε για την διενέργεια του εν λόγω ελέγχου, η αόριστη δε αναφορά στην διενέργεια του εν λόγω ελέγχου σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα είναι προφανές ότι δεν πληροί την απαίτηση του νόμου για διενέργεια των ελέγχων τυχαίως και δειγματοληπτικώς σε κατάλληλο δείγμα προς τούτο, βάσει επιστημονικής μεθοδολογίας δειγματοληψίας των υπό έλεγχο πράξεων.

β. Ο επίμαχος έλεγχος διενεργήθηκε χωρίς να υπάρχει σχετική εντολή του Προέδρου της ΕΔΕΛ προς τούτο, χωρίς να έχει προηγηθεί της διενεργείας του σχετική εισήγηση της αρμοδίας Διευθύνσεως Προγραμματισμού και Ελέγχων ή της αρμοδίας Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου και χωρίς να έχει διαπιστωθεί, εάν ο εν λόγω έλεγχος εμπίπτει στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου ή στον ετήσιο

προγραμματισμό της ΕΔΕΛ, και δεν διενεργήθηκε εκτάκτως έλεγχος, ώστε να δικαιολογείται η έλλειψη του τρόπου δειγματοληψίας.

γ. Η επίμαχη έκθεση φέρεται ως έκθεση των οριστικών αποτελεσμάτων του διενεργηθέντος ελέγχου, αλλά η σύνταξή της έγινε χωρίς να έχει προηγηθεί η αναγκαία, κατά τον νόμο, σχετική εισήγηση της αρμοδίας Διευθύνσεως Προγραμματισμού και Ελέγχων της ΕΔΕΛ.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η επίμαχη έκθεση συντάχθηκε κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, και, συνεπώς, είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.

4. Εκ των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν. 3614/2007 συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα:

α. Εφόσον ο ελεγχόμενος φορέας διατυπώσει εγγράφως τις αντιρρήσεις του επί της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, η υπηρεσία διενεργείας του ελέγχου υποχρεούται να τις εξετάσει και να εισηγηθεί εγγράφως στην ΕΔΕΛ για την απόρριψη ή για την αποδοχή των εν λόγω αντιρρήσεων.

β. Η ΕΔΕΛ υποχρεούται να διατυπώνει σαφώς και με επιμέλεια τις κρίσεις της επί των αντιρρήσεων του ελεγχόμενου φορέως, η δε απόφασή της περί απορρίψεως ή αποδοχής των αντιρρήσεων συνοδεύεται από πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.

Εν προκειμένω, όπως προεκτέθηκε, ο Δήμος μας υπέβαλε εμπροθέσμως τις αντιρρήσεις του επί της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου. Όμως, η ΕΔΕΛ, με την επίμαχη έκθεσή της ουδόλως εξήτασε τις αντιρρήσεις μας και απέρριψε αυτές χωρίς αιτιολογία, αντιγράφοντας, κατ' ουσίαν, τα πορίσματα της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, η επίμαχη έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου της ΕΔΕΛ είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθή.

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 98 του Συντάγματος ορίζεται ότι:

''1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως:

α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.

β. Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει.

γ. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται στον προβλεπόμενο από το εδάφιο α' έλεγχο.

δ. Η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 73, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που ορίζει ο νόμος.

ε. Η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους κατά το άρθρο 79 παρ. 7.

στ. Η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων καθώς και με τον έλεγχο των λογαριασμών του εδαφίου γ'.

ζ. Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

2. Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται και ασκούνται όπως νόμος ορίζει. Στις περιπτώσεις των στοιχείων α' έως δ' της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφοι 2 και 3.

3. Οι αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για υποθέσεις της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου **19 παρ. 7 του ΠΔ 774/1980**, όπως αρχικώς αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 2741/1999 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3060/2002 και το άρθρο 2 του Ν. 3060/2002, προβλέπεται ότι:

''Για τις προμήθειες αγαθών του άρθρου 1 του Ν. 2286/1995, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των 500.000.000 δραχμών ή 1.500.000 Ευρώ, καθώς και για την εκτέλεση έργων από το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τις δημόσιες Επιχειρήσεις ή Οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των 1.000.000.000 δραχμών ή 2.900.000 Ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας συμβάσεως πριν από τη σύναψή της από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, όταν το προϋπολογιζόμενο οικονομικό αντικείμενό τους υπερβαίνει το ποσό των 500.000.000 δραχμών ή 1.500.000 Ευρώ. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος, η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη.

Για τον σκοπό του ελέγχου υποβάλλεται στο Κλιμάκιο από τον αρμόδιο Υπουργό ο φάκελος με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία, ιδίως δε αυτά των οποίων η έλλειψη επιφέρει κατά την κείμενη νομοθεσία τον αποκλεισμό της συμμετέχουσας στον διαγωνισμό επιχείρησης....

Ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε 30 ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Τα Κλιμάκια συγκροτούνται από έναν Σύμβουλο και δύο Παρέδρους. Τον Πρόεδρο μπορεί να αναπληρώνει εισηγητής με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία του ως δοκίμου εισηγητή.

Αιτήσεις ανακλήσεως των πράξεων των Κλιμακίων σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμοδίου τμήματος απ' αυτόν που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον προς τούτο ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας χάριν του δημοσίου συμφέροντος, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση της πράξεως του Κλιμακίου στον οικείο φορέα και στον Γενικό Επίτροπο. Η αίτηση ανακλήσεως κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με επιμέλεια του αιτούντος, σε καθέναν, που έχει έννομο συμφέρον. Ο Πρόεδρος του Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιοδήποτε τρόπο της αιτήσεως ανακλήσεως και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. Στις περιπτώσεις ασκήσεως αιτήσεως ανακλήσεως έχουν δικαίωμα να υποβάλλουν σημειώματα και αυτοί που έχουν έννομο συμφέρον μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την κατάθεση των αιτήσεων στη Γραμματεία του αρμοδίου Τμήματος. Η προθεσμία για την υποβολή σημειωμάτων μπορεί να παραταθεί για τρεις εργάσιμες ημέρες. Τις αιτήσεις ανακλήσεως εξετάζει Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο και αποφαινεται επ' αυτών μέσα σε τριάντα εργάσιμες ημέρες από την κατάθεσή τους. Άλλη αίτηση ανακλήσεως δεν επιτρέπεται. Το ίδιο τμήμα εκδικάζει και την άρση της αμφισβήτησης για την

έννοια των διατάξεων τυπικού νόμου, αν εκδόθηκαν γι' αυτές αντίθετες πράξεις ή πρακτικά Κλιμακίων ή συνθέσεων αυτών ή υπάρχει αμφιβολία για την αληθινή έννοια αυτών. Η αμφισβήτηση φέρεται ενώπιον του Τμήματος με πρωτοβουλία αυτού που έχει έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως από τον προεδρεύοντα του οικείου Κλιμακίου ή από τον Πρόεδρο ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση αμφιβολίας η οικεία σύνθεση του Κλιμακίου παραπέμπει αμέσως το ζήτημα στο Τμήμα με πρακτικό της. Το Τμήμα οφείλει να εκδώσει πράξη άρσεως της αμφισβήτησης ή της αμφιβολίας μέσα σε 30 εργάσιμες ημέρες από την κατάθεση αυτής στη Γραμματεία του''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 27 Ν. 3310/2005 ορίζεται ότι :

- '' α) Ο προβλεπόμενος από τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 19 του Π.Δ. 774/1980 ''Περί κωδικοποίησεως εις ενιαίον κείμενον των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων κ.λπ. (ΦΕΚ 189 Α'), όπως αυτή προστέθηκε με την πρώτη περίοδο του άρθρου 15 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α') και ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ 199 Αλ) και την τροποποίησή της από το άρθρο 2 του ν. 3060/2002 (ΦΕΚ 242 Α') και το άρθρο 9 του ν. 3090/2002 (ΦΕΚ 329 Α'), έλεγχος νομιμότητας επί των συμβάσεων προμήθειας αγαθών του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (ΦΕΚ 19 Α'), παροχής υπηρεσιών και για την εκτέλεση έργων διενεργείται υποχρεωτικά, πριν από τη σύναψή τους, από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη τους υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ.
- β) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν θίγουν την κατά τις κείμενες διατάξεις αρμοδιότητα των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς τους φορείς που υπάγονται στον προληπτικό του έλεγχο''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου **25 παρ. 3 του Ν. 3614/2007** ορίζεται ότι:

''3. Ο προβλεπόμενος, από τη διάταξη της παρ. 27 του άρθρου 12 του ν. 3310/2005 (ΦΕΚ 30 Α'), έλεγχος νομιμότητας επί των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικά πριν από τη σύναψη τους από κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των πέντε (5) εκατομμυρίων ευρώ, (χωρίς Φ.Π.Α.). Ο έλεγχος αυτός περατώνεται εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από της κατάθεσης του σχετικού φακέλου στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειψη στοιχείων, αυτά ζητούνται από τον αρμόδιο φορέα κατά τρόπο πλήρη και εξαντλητικό πριν την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται μετά την κατάθεση και των συμπληρωματικών στοιχείων σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από της καταθέσεως αυτών. Εάν παρέλθουν οι ανωτέρω προθεσμίες χωρίς το σχέδιο σύμβασης να έχει απορριφθεί με αιτιολογημένη πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τούτο θεωρείται εγκεκριμένο''.

Εξ ετέρου, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (ΑΕΔ), ερμηνεύοντας τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 98 του Συντάγματος, δέχθηκε, με την υπ' αριθ. 20/2005 απόφασή του, τα ακόλουθα:

''...Από τις διατάξεις αυτές του άρθρου 98 του Συντάγματος προκύπτει ότι οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου διακρίνονται σε διοικητικές (ελεγκτικές και νομοπαρασκευαστικές) και σε δικαστικές. Στις δικαστικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται οι περιπτώσεις των εδαφίων στ' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, που έχουν το προεκτεθέν περιεχόμενο, ενώ, στις διοικητικές αρμοδιότητες του

Ελεγκτικού Συνεδρίου (ελεγκτικές και νομοπαρασκευαστικές) υπάγονται οι υπόλοιπες περιπτώσεις των εδαφίων α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος. Έτσι, το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί, κατά το Σύνταγμα, δικαιοδοτική λειτουργία και εκδίδει δικαστικές αποφάσεις στις παραπάνω περιπτώσεις των εδαφίων στ' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, οι οποίες, κατά το Σύνταγμα, απαγγέλλονται σε δημόσια συνεδρίαση και είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένες (άρθρο 93 παρ. 2 και 3) και οι οποίες, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 98 παρ. 3 του Συντάγματος, δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ, στις λοιπές περιπτώσεις των εδ. α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται, από την άποψη αυτή, με το Δημόσιο, δεν ασκεί δικαιοδοτική λειτουργία αλλά διοικητικές αρμοδιότητες (ελεγκτικές και νομοπαρασκευαστικές) και δεν εκδίδει δικαστικές αποφάσεις, που πρέπει να απαγγέλλονται σε δημόσια συνεδρίαση και να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένες, αλλά πράξεις που λαμβάνονται και απαγγέλλονται σε μη δημόσια συνεδρίασης και που μπορούν να μην είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένες (βλ. άρθρο 98 παρ. 2 εδ. β του Συντάγματος, ΑΕΔ 15/1979 και 32/2001). ... Επειδή, περαιτέρω με το άρθρο 15 του Ν. 2145/1993 προστέθηκε παράγραφος 7 στο άρθρο 19 του Π.Δ. 774/1980..., η οποία, μετά την αντικατάσταση των πρώτων τεσσάρων εδαφίων της με το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 2741/1999 και την τροποποίησή της με το άρθρο 2 του Ν. 3060/2002 και το άρθρο 9 παρ. 3 του Ν. 3090/2002, ορίζει ότι για τις προμήθειες αγαθών του άρθρου 1 του Ν. 2286/1995, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των 500.000.000 δραχμών ή 1.500.000

ευρώ, καθώς και για την εκτέλεση έργων από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός δισεκατομμυρίου δραχμών ή 2.900.000 ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας συμβάσεως, πριν από τη σύναψή της, από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, όταν το προϋπολογιζόμενο οικονομικό αντικείμενό τους υπερβαίνει το ποσό των 500.000.000 δραχμών ή 1.500.000 ευρώ. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος, η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη. Για το σκοπό του ελέγχου υποβάλλεται στο Κλιμάκιο από τον αρμόδιο Υπουργό ή φορέα ο φάκελος με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία, ιδίως δε αυτά των οποίων η έλλειψη επιφέρει, κατά την κείμενη νομοθεσία, τον αποκλεισμό της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό επιχείρησης. Ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Οι αιτήσεις ανακλήσεως των πράξεων των Κλιμακίων, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος από αυτόν που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον προς τούτο ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας χάριν του δημοσίου συμφέροντος, μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση της πράξεως του Κλιμακίου στον οικείο φορέα και τον Γενικό Επίτροπο. Τις αιτήσεις ανακλήσεως εξετάζει Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο αποφαινεται επ' αυτών μέσα σε 30 εργάσιμες ημέρες από την κατάθεσή τους. Άλλη αίτηση ανακλήσεως δεν επιτρέπεται. Με τις προεκτεθείσες διατάξεις του Π.Δ. 774/1980 ... θεσπίζεται σύστημα προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο των μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεων προμηθειών, δημοσίων έργων και υπηρεσιών που συνάπτουν το Δημόσιο και οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Ο έλεγχος αυτός δεν αποτελεί άσκηση δικαιοδοτικής εξουσίας, το δε Ελεγκτικό Συνέδριο,

στην περίπτωση αυτή, ούτε ενεργεί ως Δικαστήριο, ούτε διεξάγει δίκη, ούτε επιλύει διαφορές υποκαθιστάμενο στη δικαιοδοσία άλλων δικαστηρίων, η δε εκδιδόμενη απ' αυτό "πράξη", όπως προαναφέρθηκε, δεν είναι απόφαση δικαιοδοτούντος οργάνου, δηλαδή δικαστική απόφαση (βλ. ΑΕΔ 32/2001 και ΑΕΔ 15/1979)...".

Εξάλλου, με την υπ' αριθ. 2473/2008 απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι οι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδονται στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου των μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεων, δεν προσβάλλονται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Εκ του συνδυασμού των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα:

α. Όπως έχει ήδη κριθεί, ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά τον προληπτικό έλεγχο των μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεων προμηθειών, δημοσίων έργων και υπηρεσιών, που συνάπτουν το Δημόσιο και οι προς αυτό εξομοιούμενοι φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέως, δεν αποτελεί άσκηση δικαιοδοτικής εξουσίας και το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην περίπτωση αυτή, δεν ενεργεί ως Δικαστήριο, δεν διεξάγει δίκη και δεν επιλύει διαφορές υποκαθιστάμενο στην δικαιοδοσία άλλων δικαστηρίων, η δε εκδιδόμενη από αυτό "πράξη" δεν είναι απόφαση δικαιοδοτούντος οργάνου, δηλαδή δεν είναι δικαστική απόφαση αλλά διοικητική πράξη δημοσιονομικοελεγκτικού χαρακτήρος (ΑΕΔ 20/2005, ΣτΕ 2473/2008 Ολομ., ΕΑ ΣτΕ 582/2009, ΕΑ ΣτΕ 77/2008, ΕΑ ΣτΕ 937/2003).

β. Η τοιαύτη ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατοχυρώνεται συνταγματικώς, οι δε "πράξεις" του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδονται στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου νομιμότητος είναι απρόσβλητες δικαστικώς και δεν υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΟΛΣΤΕ 2473/2008), ούτε σε έφεση ή σε άλλο ένδικο μέσο ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΛΣυν 1772/2007, ΕΛΣυν 1849/2007).

γ. Κατά των πράξεων των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιτρέπεται η άσκηση αιτήσεως ανακλήσεως από τον έχοντα ιδιαίτερο έννομο συμφέρον εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) από την κοινοποίηση της πράξεως στην αναθέτουσα αρχή.

Σε περίπτωση που, κατά τον εν λόγω προληπτικό έλεγχο νομιμότητος δημοσίας συμβάσεως, κριθή ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της συμβάσεως, η αναθέτουσα αρχή στερείται εννόμου συμφέροντος να προσβάλει την σχετική πράξη του Κλιμακίου με αίτηση ανακλήσεως, ακόμη και εάν διαπιστώσει, εκ των υστέρων, ότι εμφιλοχώρησε πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο (Πρακτ. Ολομ.ΕΛΣυν της 20.11.2006) και υποχρεούται να συμμορφώνεται στις εν λόγω "πράξεις" του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να συνάψει την σύμβαση, η υπογραφή της οποίας κρίθηκε ότι δεν κωλύεται. Με άλλα λόγια, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει διακριτική ευχέρεια, μετά από θετική πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να μην υπογράψει την σχετική σύμβαση.

δ. Κάθε άλλη αρχή, ελεγκτική, δικαστική ή διοικητική, δεν δικαιούνται να ελέγχουν ευθέως ή παρεμπιπτόντως την νομιμότητα

των εν λόγω "πράξεων", να αυτοανακηρύσσονται και να αυτοαναγορεύονται σε "εφετείο" των πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού, όπως προεκτέθηκε, ο έλεγχος τούτος επιφυλάσσεται εκ του άρθρου 98 του Συντάγματος μόνον στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ε. Εξ ετέρου, κατά την γενική αρχή του τεκμηρίου νομιμότητας των διοικητικών πράξεων, η Διοίκηση οφείλει να αναγνωρίζει ως ισχυρές και να εφαρμόζει τις πράξεις άλλων διοικητικών αρχών, οι οποίες φέρουν τα κατά νόμον γνωρίσματα εγκύρων πράξεων και δεν έχουν ανακληθῇ από την αρμοδία διοικητική αρχή ή ακυρωθῇ δικαστικώς, οι πράξεις δε αυτές δεν είναι δεκτικές παρεμπόπτοντος ελέγχου του κύρους τους (ΣΤΕ 3370/1988, ΣΤΕ 3186/1982). Συνεπώς, η κατακυρωτική πράξη της αναθετούσης αρχής προς τον ανάδοχο, πρέπει να αναγνωρίζεται από τα λοιπά διοικητικά όργανα ως έγκυρη και ισχυρή, εφόσον δεν ανακλήθηκε αρμοδίως ή δεν ακυρώθηκε δικαστικώς.

στ. Κατά παγία νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, μόνον η άσκηση των ασφαλιστικών μέτρων του Ν. 2522/1997 κωλύει την υπογραφή της συμβάσεως, η δε άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως χωρίς να έχει ασκηθῇ η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την αναθέτουσα να υπογράψει και να εκτελέσει την σχετική σύμβαση. Συνεπώς, εφόσον δεν έχει ασκηθῇ αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ή εφόσον αυτή απορρίφθηκε με δικαστική απόφαση, και, εφόσον ο σχετικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου απέβη θετικός, η αναθέτουσα αρχή νομίμως προβαίνει σε υπογραφή της σχετικής συμβάσεως.

Εν προκειμένω, όπως προεκτέθηκε στο ιστορικό της παρούσης, με το από 28.8.2007 πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού, προσωρινή μειοδότης αναδείχθηκε η εταιρεία "ΑΕΤΕΘ ΑΕ".

Κατά του εν λόγω πρακτικού άσκησαν ενστάσεις η εταιρεία "ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΤΕ", με την αιτιολογία ότι μη νομίμως αποκλείσθηκε από την διαγωνιστική διαδικασία, και η εταιρεία "ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ", με την αιτιολογία ότι η συμμετοχή της εταιρείας "ΑΕΤΕΘ ΑΕ" στον διαγωνισμό είναι μη νόμιμη διότι ο από αυτήν υποδειχθείς υπεργολάβος, δηλαδή η εταιρεία "ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ", δεν έχει τα νόμιμα προσόντα (τάξη πτυχίου).

Το Δημοτικό Συμβούλιο της αναθετούσης αρχής, με την υπ' αριθ. 118/3.10.2007 απόφασή του, απέρριψε τις ενστάσεις και κατεκύρωσε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην εταιρεία "ΑΕΤΕΘ ΑΕ".

Κατά της εν λόγω υπ' αριθ. 118/3.10.2007 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου, οι εταιρείες "ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ" και "ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ" άσκησαν προδικαστικές προσφυγές, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2522/1997, οι οποίες απερρίφθησαν με την υπ' αριθ. 126/31.10.2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της αναθετούσης αρχής.

Κατά της τοιαύτης απορριπτικής αποφάσεως, η εταιρεία "ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ" άσκησε την από 5.11.2007 και με αριθμό καταθέσεως 1933/5.11.2007 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθ. 96/2008 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκε ότι οι υποδειχθέντες από αυτήν υπεργολάβοι δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα.

Η εταιρεία "ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ" δεν άσκησε κατά της εν λόγω υπ' αριθ. 126/2007 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου της αναθετούσης, την προβλεπόμενη από το άρθρο 3 παρ.3 του Ν. 2522/1997 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αλλά μόνον την με αριθμό καταθέσεως 8429/2007

αίτηση ακυρώσεως, η συζήτηση της οποίας έχει ορισθή στην δικάσιμο της 3.5.2011.

Εν συνεχεία, το σχέδιο της συμβάσεως και ο φάκελος της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας του εν λόγω υποέργου υποβλήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο προς προληπτικό έλεγχο νομιμότητας.

Το Ε΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την υπ΄ αριθ. 3/2008 πράξη του, ανέβαλε την οριστική κρίση του, μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της προαναφερομένης αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων της εταιρείας *''ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΑΕ''*, μετά δε την έκδοση της προαναφερομένης υπ΄ αριθ. 96/2008 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Ε΄ Κλιμάκιο, με την υπ΄ αριθ. 188/2008 πράξη του, απεφάνθη ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου συμβάσεως, αφού πρωτίστως διεπίστωσε ότι κατά του κύρους του ελεγχόμενου διαγωνισμού δεν εκκρεμούσαν άλλες ενστάσεις, προσφυγές ή αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων.

Ειδικότερα, με την εν λόγω απόφαση του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου εξετάσθηκαν ουσιαστικώς οι αιτιάσεις της εταιρείας *''ΙΟΝΙΟΣ ΑΕ''* και κρίθηκε, επί λέξει, ότι:

''Κατά την γνώμη που επικράτησε στο Κλιμάκιο, η συμμετοχή της εταιρείας ΑΕΤΕΘ ΑΕ στον επίμαχο διαγωνισμό είναι έγκυρη, καθόσον, όπως προκύπτει από την προσκομισθείσα σχετική βεβαίωση του ΜΕΠΠ (Δ15/9304/2.8.2006) η υποδειχθείσα από αυτήν, ως υπεργολάβος, εταιρεία ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ έχει τα νόμιμα προσόντα και συγκεκριμένα είναι εγγεγραμμένη στο ανωτέρω μητρώο για την κατηγορία των υδραυλικών (κύρια κατηγορία) στην δεύτερη τάξη, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% του προϋπολογισμού της κατηγορίας αυτής (4.251.784,08 ευρώ Χ 30% = 1.275.5353,2 ευρώ). Κατά την γνώμη, όμως, της Παρέδρου Βασιλικής

Σοφιανού η εν λόγω εταιρεία έπρεπε να αποκλειστεί από τη διαγωνιστική διαδικασία αφού η προταθείσα από αυτήν υπερβολάβος (ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ) δεν έχει τα απαιτούμενα από το άρθρο 25 της Διακήρυξης σε συνδυασμό προς το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν. 1418/1984 νόμιμα προσόντα, ειδικότερα η εν λόγω εταιρεία δεν έχει πτυχίο 3^{ης} τάξης του ΜΕΕΠ για την κύρια κατηγορία των υδραυλικών, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% της συνολικής αξίας των εργασιών του επιμάχου έργου ($5.346.515,28 \times 30\% = 1.603.954,50$)''.

Κατά της τοιαύτης πράξεως δεν ασκήθηκε αίτηση ανακλήσεως από τους έχοντες έννομο συμφέρον προς τούτο και, συνεπώς, μετά την πάροδο της δεκαπενθημέρου προθεσμίας από της κοινοποιήσεώς της στην αναθέτουσα αρχή, η εν λόγω πράξη κατέστη απρόσβλητη και δεσμευτική.

Ακολουθως, υπεγράφη η υπ' αριθ. πρωτ. 4178/2008 εργολαβική σύμβαση, ποσού 5.463.962 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Κατά τον έλεγχο της ελεγκτικής ομάδος της ΕΔΕΛ διαπιστώθηκε ότι, κατά παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 του κεφαλαίου Δ' της διακηρύξεως του επιμάχου υποέργου, ανατέθηκε στην εταιρεία ''ΑΕΤΕΘ Α.Ε.'' η εκτέλεση του επιμάχου έργου, διότι ο από αυτήν δηλωθείς υπερβολάβος της, δηλαδή η εταιρεία ''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ'', είχε πτυχίο 2^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία υδραυλικών έργων και πτυχίο 3^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία των ηλεκτρομηχανολογικών έργων και ότι παρανόμως απορρίφθηκε η σχετική ένσταση της εταιρείας ''ΙΟΝΙΟΣ ΑΤΕ'', διότι, κατά την κρίση της, η αναθέτουσα αρχή έπρεπε να ταχθή με την άποψη της μειοψηφίας της υπ' αριθ. 188/2008 αποφάσεως του Ε' Κλιμακίου του

Ελεγκτικού Συνεδρίου και να *''αγνοήσει''* το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως, και, συνεπώς, εσφαλμένως ανατέθηκε το επίμαχο έργο στην εταιρεία *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* και παρατύπως υπεγράφη η εν λόγω σύμβαση.

Ακολούθως, η ΕΔΕΛ, με την επίμαχη έκθεσή της, αγνοώντας παντελώς τις αντιρρήσεις μας επί της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, προέβη στην έγκριση και οριστικοποίηση της τοιαύτης εκθέσεως, με την αιτιολογία ότι διαπιστώθηκαν παρατυπίες της κειμένης νομοθεσίας Δημοσίων Έργων, αναφορικώς με την εν γένει διαδικασία αναθέσεως, και απεφάσισε την απένταξη του εν λόγω υποέργου.

Όμως, οι κρίσεις αυτές της ΕΔΕΛ είναι μη νόμιμες διότι:

α. Η Ομάδα ελέγχου της ΕΔΕΛ και η ΕΔΕΛ αναγορεύθηκαν σε *''εφετείο''* του Ελεγκτικού Συνεδρίου και προέβησαν *''αυτεπαγγέλτως''* σε ανεπίτρεπτη υποκατάσταση της κρίσεως του Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά παράβαση του Συντάγματος και έκριναν ότι αναθέτουσα αρχή δεν έπρεπε να έχει συμμορφωθεί στην υπ' αριθ. 188/2008 πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της συμβάσεως, αλλά να είχε ταχθεί με την διατυπωθείσα άποψη της μειοψηφίας. Με άλλα λόγια, η ΕΔΕΛ και Ομάδα ελέγχου αυτής αξίωσαν από την αναθέτουσα αρχή να παρανομήσει και να μην συμμορφωθεί με την κρίση του συνταγματικώς προβλεπομένου για τον έλεγχο της νομιμότητας των συμβάσεων οργάνου, δηλαδή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β. Η αναθέτουσα αρχή δεσμεύεται από την κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον δε ο εν λόγω έλεγχος απέβη θετικός και κρίθηκε ότι

δεν κωλύεται η υπογραφή της συμβάσεως, υπεχρεούτο να καταρτίσει την σχετική σύμβαση με τον ανακηρυχθέντα ανάδοχο.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, η Διοίκηση και δη τα ελεγκτικά όργανα αυτής δεν έχουν δικαίωμα να κρίνουν τις πράξεις των Κλιμακίων ή τις πράξεις των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που κρίνουν την νομιμότητα των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, διότι τούτο θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη υποκατάσταση του συνταγματικού ρόλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, συνεπώς, η επίμαχη έκθεση πρέπει να ακυρωθή.

6. Με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 8 του Ν. 1418/1984 ορίζεται ότι:

''8. Όταν συνάπτεται σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημοσίου έργου και εργοληπτικής επιχείρησης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 15 για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο (υπεργολαβία), ο υπεργολάβος θεωρείται "εγκεκριμένος" με τις συνέπειες του νόμου αυτού, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής, όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α. Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης υπεργολαβίας, και

β. ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπεργολάβου στο έργο, έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπεργολαβίας. Ο ανάδοχος του έργου πρέπει να διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) του ποσού της σύμβασης του με τον κύριο του έργου ή τον φορέα

κατασκευής, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι συμβάσεις υπεργολαβιών που έχουν εγκριθεί.

Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής μπορούν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση, να μην εγκρίνουν την υπεργολαβία αυτή.

Στα έργα με προϋπολογιζόμενη δαπάνη ανώτερη του ορίου εφαρμογής της εκάστοτε ισχύουσας σχετικής Οδηγίας η αναθέτουσα αρχή μπορεί να υποχρεώσει με τη Διακήρυξη τους διαγωνιζόμενους, στην περίπτωση που αναδειχθούν ανάδοχοι, να αναθέσουν σε τρίτους υπεργολάβους συμβάσεις που αντιπροσωπεύουν κατά μέγιστο όριο το 30% της συνολικής αξίας των έργων που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή η Διακήρυξη αναφέρει τα στοιχεία που πρέπει να υποβληθούν από τους διαγωνιζόμενους για την απόδειξη της συνεργασίας. Κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά της κείμενης νομοθεσίας για την έγκριση της υπεργολαβίας. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συνάψει εν τέλει την υπεργολαβική σύμβαση.

Η έγκριση της υπεργολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:

α. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας και του ορίου του ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων του υπεργολάβου.

β. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο αφαιρείται από το ανεκτέλεστο του αναδόχου, ο οποίος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου.

Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι ελάχιστοι όροι που πρέπει να περιλαμβάνονται στο υπεργολαβικό συμφωνητικό, οι λόγοι για τους οποίους μπορεί ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής να μην εγκρίνει την υπεργολαβία, η διαδικασία έγκρισής της και κάθε σχετικό θέμα''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου 2 της υπ' αριθ. **Δ17α/01/13/ΦΝ430/27.2.2002** αποφάσεως του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984 ορίζεται ότι:

''1. Για την αναγνώριση υπεργολάβου ως εγκεκριμένου με τις συνέπειες της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984 που προστέθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2940/2001, υποβάλλεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία κοινή αίτηση του αναδόχου και του υπεργολάβου. Ως προς την υποβολή της αίτησης και το ελάχιστο περιεχόμενο του συμφωνητικού σύναψης σύμβασης έργου μεταξύ του αναδόχου και του υπεργολάβου εφαρμόζονται αναλογικώς όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 της παρούσας. Επιπλέον στο συμφωνητικό της υπεργολαβίας πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι εργασίες ή το μέρος του έργου που αναλαμβάνει ο υπεργολάβος, καθώς και η αξία της σύμβασης υπεργολαβίας''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 1418/1984 ορίζεται ότι:

''1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και η τακτική και η έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής της, που ορίζονται στο άρθρο αυτό, γίνεται με αίτησή τους. Για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ. εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως και 38 του παρόντος άρθρου. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται τα όρια του Συντελεστή Κατάταξης Γ, όπως περιγράφονται στην παράγραφο 30, τα μεγέθη του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης που χρησιμοποιούνται σαν παρονομαστές των κλασμάτων α1, α2, α3, όπως περιγράφονται στην παράγραφο 33, και η συνολική βαθμολογία ανά τάξη Μ.Ε.ΕΠ., όπως περιγράφεται στην παράγραφο 34....

18. Οι τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ορίζονται σε επτά και επιπλέον αυτών ορίζονται και δύο ειδικές τάξεις οι Α1, Α2 για μικρές επιχειρήσεις. Η κατάταξη στο Μ.Ε.ΕΠ. των εργοληπτικών επιχειρήσεων γίνεται σε μία ή περισσότερες από τις εξής βασικές κατηγορίες έργων: οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών και ενεργειακών. Κάθε επιχείρηση κατατάσσεται σε μία μόνο τάξη για κάθε κατηγορία. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να αναπροσδιορίζονται οι κατηγορίες αυτές και το περιεχόμενό τους με σκοπό τη μεγαλύτερη εξειδίκευση των κατηγοριών και να ρυθμίζονται τα μεταβατικά ζητήματα που ανακύπτουν στην περίπτωση αυτή.....

40. Τα όρια προϋπολογισμών έργων, τα οποία επιτρέπεται να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., ορίζονται ως εξής:

α. το όριο προϋπολογισμού έργου στην Α1 τάξη είναι είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές ή πενήντα οκτώ χιλιάδες εξακόσια ενενήντα τέσσερα (58.694) ΕΥΡΩ.

β. το όριο προϋπολογισμού έργου στην Α2 τάξη είναι ογδόντα εκατομμύρια (80.000.000) δραχμές ή διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες επτακόσια εβδομήντα έξι (234.776) ΕΥΡΩ.

γ. το όριο προϋπολογισμού έργου στην πρώτη τάξη είναι διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) δραχμές ή πεντακόσιες ογδόντα έξι χιλιάδες εννιακόσια σαράντα (586.940) ΕΥΡΩ.

δ. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου στη δεύτερη τάξη είναι τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οκτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ και το κατώτατο όριο πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές ή εκατόν σαράντα έξι χιλιάδες επτακόσια τριάντα πέντε (146.735) ΕΥΡΩ.

ε. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου στην τρίτη τάξη είναι ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές, ή δύο εκατομμύρια εννιακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες επτακόσια τρία (2.934.703) ΕΥΡΩ και το κατώτατο όριο εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) δραχμές ή τετρακόσιες σαράντα χιλιάδες διακόσια πέντε (440.205) ΕΥΡΩ.

στ. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου στην τέταρτη τάξη είναι δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) δραχμές ή πέντε εκατομμύρια οκτακόσιες εξήντα εννέα χιλιάδες τετρακόσια έξι (5.869.406) ΕΥΡΩ και το κατώτατο όριο τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οκτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ.

ζ.... η.... θ...

Σε δημοπρασία δημόσιου έργου, που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κατηγορίες και η εργοληπτική επιχείρηση καλύπτει την καλούμενη τάξη της κύριας κατηγορίας, δεν ισχύουν τα κατώτατα όρια για τις άλλες κατηγορίες του έργου, εφόσον η επιχείρηση είναι εγγεγραμμένη σε αυτές τις κατηγορίες στην ίδια ή ανώτερη τάξη από

την καλούμενη στη δημοπρασία. Ως κύρια θεωρείται η μεγαλύτερη σε προϋπολογισμό κατηγορία. ''.

Περαιτέρω, με την υπ' αριθ. **Δ17α/08/35/ΦΝ 430/8.4.2003** απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, εκδοθείσα βάσει της εξουσιοδοτικής διατάξεως της παρ. 43 του άρθρου 16 του Ν. 1418/1984, επανακαθορίσθηκαν τα αναφερόμενα στην παρ. 40 του άρθρου 16 του Ν. 1418/1984, ως ακολούθως:

''1. Επανακαθορίζουμε τα όρια προϋπολογισμών έργων, τα οποία επιτρέπεται να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), πλην των τάξεων Α1 και Α2, ως εξής:

α. Το όριο προϋπολογισμού έργου για την πρώτη τάξη ορίζεται σε επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) Ευρώ.

β. Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για τη δεύτερη τάξη ορίζεται σε ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες Ευρώ (1.500.000) και το κατώτατο όριο σε εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες (175.000) Ευρώ.

γ. Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για την τρίτη τάξη ορίζεται σε τρία εκατομμύρια επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (3.750.000) Ευρώ και το κατώτατο όριο σε πεντακόσιες χιλιάδες (500.009) Ευρώ.

δ. Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για την τέταρτη τάξη ορίζεται σε επτά εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (7.500.000) Ευρώ και το κατώτατο όριο σε ένα εκατομμύριο τετρακόσιες χιλιάδες (1.400.000) Ευρώ.

ε. Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για την πέμπτη τάξη ορίζεται σε είκοσι δύο εκατομμύρια (22.000.000 Ευρώ) και το κατώτατο όριο σε τρία εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (3.500.000) Ευρώ. στ. Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για την έκτη τάξη

ορίζεται σε σαράντα τέσσερα εκατομμύρια (44.000.000) Ευρώ και το κατώτατο όριο σε δέκα εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (10.500.000) Ευρώ. ζ. Για την εβδόμη τάξη δεν τίθεται ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου για συμμετοχή σε διαγωνισμούς. Το κατώτατο όριο προϋπολογισμού έργου ορίζεται σε τριάντα πέντε εκατομμύρια (35.000.000) Ευρώ.”

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του **άρθρου 2 του ΠΔ 609/1985** ορίζεται ότι:

- “1. Στις δημοπρασίες κατασκευής των έργων καλούνται οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή τα Νομαρχιακά Μητρώα επιχειρήσεις, κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. Τα ίδια εφαρμόζονται και για την ανάθεση έργων χωρίς διαγωνισμό, όπου αυτή επιτρέπεται.
2. Όταν το έργο ανήκει σε μια αποκλειστική κατηγορία του ΜΕΕΠ καλούνται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του 90% των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλεπτα.
3. Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της προηγούμενης παραγράφου, στις δημοπρασίες καλούνται επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες για όλες τις κατηγορίες του έργου, ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων που να καλύπτουν τις καλούμενες κατηγορίες. Κατηγορία με ποσοστό εργασιών λιγότερο του 10% δεν λαμβάνεται υπόψη, μπορεί όμως η διακήρυξη να ορίσει διαφορετικά.
4. Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ, καλούνται στο διαγωνισμό οι επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην αντίστοιχη κατηγορία και οι εξειδικευμένες επιχειρήσεις αν υπάρχουν σε αντίστοιχες τάξεις. Τα

δύο τελευταία εδάφια της παρ. 2 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

5. Σε περιπτώσεις ειδικών έργων που η κατασκευή τους απαιτεί εξειδικευμένες επιχειρήσεις, μπορεί η διακήρυξη να ορίσει πρόσθετες απαιτήσεις για τη συμμετοχή σε δημοπρασία. Στις απαιτήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρεωτική σύμπραξη επιχειρήσεων εξειδικευμένων για ορισμένες εργασίες του έργου ή τεχνικών του ΜΕΚ πέρα από τα κατώτερα όρια της υποχρεωτικής στελέχωσης ή τεχνικών του ΜΕΚ που είναι εγγεγραμμένοι για επιμέρους εργασίες μιας κατηγορίας.

6. Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις μιας κατηγορίας, η τάξη προσδιορίζεται από τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας με τον οποίο δημοπρατείται το έργο.

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου τα ποσοστά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα) λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη όπως αυτά καθορίζονται με την απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου Δέκατου Τρίτου του Ν.2338/95 (ΦΕΚ 202 Α).

Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις περισσότερων κατηγοριών ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων περισσότερων κατηγοριών, η τάξη για κάθε κατηγορία προσδιορίζεται από το αντίστοιχο μέρος του προϋπολογισμού. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

7. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες και σε κοινοπραξία αν δεν το αποκλείει η διακήρυξη. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν πρέπει να είναι της αυτής κατηγορίας και να ανήκουν όλες στην ίδια με την καλούμενη στη δημοπρασία τάξη ή και στην αμέσως ανώτερη τάξη. Η κάθε μία από τις επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν, συμμετέχει στην κοινοπραξία με ποσοστό όχι μικρότερο του 25% του προϋπολογισμού της Υπηρεσίας του δημοπρατούμενου έργου.

8. Σε κάθε περίπτωση κοινοπραξίας όλες οι επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν ευθύνονται εις ολόκληρον για κάθε ευθύνη που προκύπτει από τη συμμετοχή τους στη δημοπρασία.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου για τις κοινοπρακτούσες εργοληπτικές επιχειρήσεις τελούν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων για τα κατώτατα όρια, της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του Ν.1418/84 που προστέθηκε με το άρθρο 16 παράγραφος 2 του Ν.2308/95 (ΦΕΚ 114 Α') και της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 2576/98 (ΦΕΚ 25 Α).

Εξ ετέρου, με το **άρθρο 11.2. του κεφαλαίου Β** της διακηρύξεως του επιμάχου έργου ορίζεται ότι:

''Ο συνολικός προϋπολογισμός της μελέτης του έργου ανέρχεται σε 8.346.923,84 € και αναλύεται σε : Δαπάνη έργων Πολιτικού Μηχανικού (Π/Μ) 4.251.748,08 €. Δαπάνη έργων Ηλεκτρομηχανολογικών (Η/Μ) 1.094.731,20 €. Σύνολο δαπανών 5.346.515,28 €....''.

Περαιτέρω, με το **άρθρο 21 του κεφαλαίου Γ** της διακηρύξεως του επιμάχου έργου ορίζεται ότι:

''Στον διαγωνισμό δικαιούνται να συμμετάσχουν.

21.1. Μεμονωμένης εργοληπτικές επιχειρήσεις: α. Εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων που τηρείται στη ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ εφόσον ανήκουν στην 2^η τάξη για έργα Η/Μ και στην 4^η τάξη για έργα Υδραυλικά''.

Περαιτέρω, με το **άρθρο 25 του κεφαλαίου Δ** της διακηρύξεως του επιμάχου έργου ορίζεται ότι:

''25.1. Οι διαγωνιζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να αναθέσουν εφόσον αναδειχθούν ανάδοχοι, τμήμα του έργου που αντιστοιχεί σε ποσοστό

30% της συνολικής αξίας των εργασιών του έργου σε εργοληπτική επιχείρηση με σύμβαση υπεργολαβίας, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 3481/2006.

25.2. Για την έγκυρη συμμετοχή στο διαγωνισμό, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να υποδείξουν στον υπεργολάβο, στον οποίο θα αναθέσουν την υπεργολαβική σύμβαση, προσκομίζοντας υπεύθυνη δήλωση του υπεργολάβου, με την οποία αποδέχεται τη σύναψη της υπεργολαβίας, αν και εφόσον αναδειχθεί ο διαγωνιζόμενος ανάδοχος του έργου. Ο υποδεικνυόμενος υπεργολάβος πρέπει να έχει τα κατά το νόμο προσόντα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984, όπως ισχύει και την υπουργική απόφαση που εκδόθηκε σε εκτέλεσή της.

25.3. Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η προσκόμιση του υπεργολαβικού συμφωνητικού''.

Εκ του συνδυασμού των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται αβιάστως τα ακόλουθα :

α. Με το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν. 1418/1984 προβλέπεται, ειδικώς για έργα των οποίων η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι ανώτερη του ορίου εφαρμογής της εκάστοτε ισχύουσας σχετικής κοινοτικής Οδηγίας, η δυνατότητα της αναθετούσης αρχής να επιλέξει, με την διακήρυξή της, την ''υποχρεωτική'' υπεργολαβία, δηλαδή να υποχρεώσει τον ανάδοχο να αναθέσει, επί ποινή αποκλεισμού του, υπεργολαβικώς σε τρίτον τμήμα της υπό ανάθεση συμβάσεως μέχρι ποσοστού 30% του προϋπολογισμού του προκηρυχθέντος έργου. Η έγκυρη υπόδειξη υπεργολάβου συνιστά τυπική προϋπόθεση συμμετοχής και ελέγχεται μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά συμμετοχής, η τοιαύτη δε ''υποχρεωτική'' υπεργολαβία συνιστά ειδικότερη μορφή εγκεκριμένης

υπεργολαβίας και ο δηλωθείς υπεργολάβος πρέπει να έχει τα προσόντα, που αντιστοιχούν στο τμήμα του έργου, που θα αναλάβει να εκτελέσει.

β. Κατά την έννοια της επίμαχης διατάξεως, οι διαγωνιζόμενοι μπορούν μεν να αναθέσουν σε διαφορετικούς (δηλαδή περισσότερους του ενός) υπεργολάβους, με αποτέλεσμα καθένας εξ αυτών να εκτελέσει ποσοστό των εργασιών μικρότερο του 30%, πλην όμως, καθένας εξ αυτών θα πρέπει, οπωσδήποτε, για να γίνει αποδεκτός, να έχει τα προσόντα (τάξη πτυχίου), που αντιστοιχούν στο εν λόγω ποσοστό του 30% των εργασιών και τούτο ανεξάρτητα από το γεγονός ότι θα εκτελέσει ποσοστό των εργασιών του συνολικού έργου μικρότερο του 30% της συνολικής αξίας αυτού (ΕΑ ΣτΕ 96/2008).

γ. Κατά την έννοια της ίδιας διατάξεως, ο δηλωθείς από τον διαγωνιζόμενο υπεργολάβος δεν απαιτείται να έχει τα προσόντα (τάξη πτυχίου), που αντιστοιχούν σε κάθε κατηγορία εργασιών του υπό ανάθεση έργου, αλλά αρκεί να έχει τα προσόντα (τάξη πτυχίου), που αντιστοιχούν στο ποσοστό του 30% των εργασιών, που θα εκτελέσει, χωρίς να εξετάζεται η κατηγορία, στην οποία η τάξη του πτυχίου του αντιστοιχεί, δηλαδή αρκεί ο υπεργολάβος να έχει τάξη πτυχίου αντιστοιχούσα στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου και όχι τάξη πτυχίου, αντιστοιχούσα στο 30% των επιμέρους εργασιών (υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών κ.ά) του εν λόγω έργου (βλ. ΕΑ ΣτΕ 96/2008). Και τούτο διότι, τα όρια της υπεργολαβικής συμβάσεως και αντιστοίχως τα προσόντα του υπεργολάβου υπολογίζονται και εγκρίνονται βάσει του φυσικού αντικειμένου της υπεργολαβικής συμβάσεως, δηλαδή των σ' αυτήν

προβλεπομένων εργασιών και του προϋπολογισμού αυτών, και όχι βάσει των αντιστοίχων δεδομένων της κυρίας συμβάσεως.

δ. Το άρθρο 25 της διακηρύξεως του επιμάχου έργου δεν διευκρινίζει αν η ποσοστιαία αναλογική σύνθεση των εργασιών της εν λόγω *“υποχρεωτικής”* υπεργολαβίας πρέπει να είναι ίδια με την ποσοστιαία αναλογική σύνθεση των εργασιών της κυρίας συμβάσεως ή μπορεί να είναι και διαφορετική. Μόνη απαίτηση της διακηρύξεως είναι το τμήμα του έργου, που θα ανατεθή υπεργολαβικώς να ανέρχεται σε ποσοστό 30% της συνολικής αξίας των εργασιών του έργου. Συνεπώς, εφόσον δεν υπάρχει ρητή περί του αντιθέτου ρύθμιση στην διακήρυξη ή στον νόμο, ο ποσοστιαίος αναλογικός συσχετισμός των εργασιών της υπεργολαβικής συμβάσεως, που ανήκουν στις κατηγορίες των υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών έργων, μπορεί να είναι διαφορετικός από αυτόν της κυρίας συμβάσεως, προς τούτο δε απαιτείται ο δηλωθείς υπεργολάβος να διαθέτει τάξη πτυχίου αντιστοιχούσα στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου, ανεξαρτήτως της κατηγορίας τούτου.

ε. Εξάλλου, σύμφωνα με την παγία νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατ’ εφαρμογή των γενικών αρχών της χρηστής διοικήσεως, της διαφανείας, της ίσης μεταχειρίσεως των διαγωνιζομένων και της αναπτύξεως υγιούς ανταγωνισμού, οι όροι των διακηρύξεων πρέπει να είναι σαφείς, ώστε να μην δημιουργούνται στους διαγωνιζομένους αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία τους, σε περίπτωση δε ασάφειας όρου διακηρύξεως, το βάρος για την εν λόγω ασάφεια φέρει η αναθέτουσα αρχή και όχι ο διαγωνιζόμενος, ο οποίος

δεν δύναται να “τιμωρηθή” με αποκλεισμό για τα σφάλματα της αναθετούσης αρχής και ιδρύεται τεκμήριο υπέρ της εγκυρότητος της προσφοράς του και όχι υπέρ της ακυρότητός της (ΕΑ ΣτΕ 401/2009, ΕΑ ΣτΕ 30/2006, ΕΑ ΣτΕ 31/2006 κ.ά).

στ. Επί τη εκδοχή ότι ως βάση υπολογισμού για την εξακρίβωση των προσόντων του δηλωθέντος από τον διαγωνιζόμενο υπεργολάβου και για την διαπίστωση της δυνατότητας αναλήψεως της υπεργολαβίας ποσοστού 30% του υπό ανάθεση έργου από αυτόν είναι οι προϋπολογισμοί των επιμέρους εργασιών του υπό ανάθεση έργου, υπό την έννοια ότι ο δηλωθείς υπεργολάβος πρέπει να διαθέτει τάξη πτυχίου, αντιστοιχούσα στο 30% των επιμέρους εργασιών (υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών κ.ά) του εν λόγω έργου, δηλαδή ο δηλωθείς υπεργολάβος θα πρέπει να διαθέτει τάξη πτυχίου ΜΕΕΠ αντιστοιχούσα στο 30% του προϋπολογισμού των υδραυλικών εργασιών, στο 30% του προϋπολογισμού των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών κ.ο.κ. (βλ. ΕΛΣυν 188/2008).

Εξ ετέρου, όπως προεκτέθηκε, κατά την γενικώτερη διαδικασία εγκρίσεως της υπεργολαβικής συμβάσεως, όπως αυτή καθορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984, τα όρια της υπεργολαβικής συμβάσεως και αντιστοίχως τα προσόντα του υπεργολάβου υπολογίζονται και εγκρίνονται βάσει του ποσού της υπεργολαβικής συμβάσεως και όχι βάσει των αντιστοίχων δεδομένων της κυρίας συμβάσεως.

ζ. Κατ’ ακολουθίαν τούτων, εν ουδεμία περιπτώσει μπορεί, εκ του συνδυασμού των διατάξεων του δευτέρου εδαφίου της παρ. 8 του

άρθρου 5 του Ν. 1418/1984 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984, το οποίο εφαρμόζεται κατά τα λοιπά, να υποστηριχθή βασίμως ότι η εν λόγω νομοθετική διάταξη επιτάσσει να διαθέτει ο δηλωθείς υπεργολάβος τάξη πτυχίου αντιστοιχούσα στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου στην κυρία κατηγορία και, συνεπώς, κάθε αντίθετη κρίση είναι αβάσιμη.

Εν προκειμένω, ο δηλωθείς από την ανάδοχο εταιρεία *''ΑΕΤΕΘ Α.Ε.''* υπεργολάβος, δηλαδή η εταιρεία *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''*, είχε πτυχίο 3^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία των ηλεκτρομηχανολογικών έργων και πτυχίο 2^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία υδραυλικών έργων και, συνεπώς, είχε τα υπό του νόμου και της διακηρύξεως απαιτούμενα προσόντα για την εκτέλεση υπεργολαβικώς του 30% του επιμάχου έργου.

Η ελεγκτική ομάδα της ΕΔΕΛ έκρινε ότι, κατά παράβαση του άρθρου 25 παρ. 1 του κεφαλαίου Δ' της διακηρύξεως του επιμάχου υποέργου, ανατέθηκε στην εταιρεία *''ΑΕΤΕΘ Α.Ε.''* η εκτέλεση του επιμάχου έργου, διότι ο από αυτήν δηλωθείς υπεργολάβος της, δηλαδή η εταιρεία *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''*, είχε πτυχίο 2^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία υδραυλικών έργων και 3^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία των ηλεκτρομηχανολογικών έργων, και, κατά την κρίση της, η αναθέτουσα αρχή έπρεπε να κρίνει ότι ο δηλωθείς υπεργολάβος δεν έχει πτυχίο 3^{ης} τάξεως του ΜΕΕΠ για την κύρια κατηγορία των υδραυλικών έργων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% της συνολικής αξίας των εργασιών του επιμάχου έργου, και να ταχθεί με την άποψη της μειοψηφίας της υπ' αριθ. 188/2008 αποφάσεως του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η ΕΔΕΛ, κατά την υπ' αριθ. 431/31.1.2009 συνεδρίασή της, οριστικοποίησε τα αποτελέσματα του προσωρινού ελέγχου.

Όμως, η τοιαύτη κρίση της ΕΔΕΛ είναι μη νόμιμη διότι:

α. Δεν απαιτείται από τον νόμο και την διακήρυξη, ο δηλωθείς υπερβολάβος να διαθέτει τάξη πτυχίου ΜΕΕΠ, αντιστοιχούσα στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου, στην κυρία κατηγορία του έργου αυτού, αλλά αρκεί να έχει τάξη πτυχίου ΜΕΕΠ, αντιστοιχούσα στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, ανεξαρτήτως κατηγορίας, ο δε δηλωθείς υπερβολάβος έχει πτυχίο 3^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικών έργων.

β. Ακόμη και εάν υποτεθή ότι ο δηλωθείς υπερβολάβος πρέπει να διαθέτει τάξη πτυχίου αντιστοιχούσα στο 30% των επιμέρους εργασιών (υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών κ.ά) του εν λόγω έργου, τότε θα πρέπει να διαθέτει πτυχίο δεύτερης τάξεως ΜΕΕΠ στην κατηγορία των υδραυλικών έργων, που αντιστοιχεί στο 30% του προϋπολογισμού της κατηγορίας αυτής και όχι στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού, ο δε δηλωθείς υπερβολάβος έχει πτυχίο 2^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ για την κατηγορία των υδραυλικών έργων. (βλ. ΕλΣυν 188/2008).

Κατ' ακολουθίαν τούτων, νομίμως ανατέθηκε στην εταιρεία 'ΑΕΤΕΘ ΑΕ' το επίμαχο έργο, αφού ο απ' αυτήν δηλωθείς υπερβολάβος είχε τα νόμιμα προσόντα για την ανάληψη της υπερβολαβίας και, συνεπώς, η επίμαχη έκθεση πρέπει να ακυρωθή.

7. Με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984 ορίζεται ότι:

“1. Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου καταρτίζεται με βάση τους όρους της διακήρυξης και των τευχών και σχεδίων που τη συνοδεύουν, που με την προσφορά του αποδέχεται ο ανάδοχος ή με βάση την έγκριση για την κατάρτισή της με την οποία συμφωνεί ο ανάδοχος....

6. Η υποκατάσταση τρίτου στην κατασκευή μέρους ή όλου του έργου (εκχώρηση του έργου) απαγορεύεται χωρίς έγκριση του φορέα κατασκευής του έργου. Αν διαπιστωθεί καθ’ οιονδήποτε τρόπο ότι έχει γίνει άμεση ή έμμεση υποκατάσταση του αναδόχου από άλλη εργοληπτική επιχείρηση, ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής κηρύσσει έκπτωτο τον ανάδοχο, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων. Σε κάθε περίπτωση υποκατάστασης ο ανάδοχος ευθύνεται μαζί με τον υποκατάσταση εις ολόκληρον προς τον κύριο του έργου, το προσωπικό του έργου και οποιονδήποτε τρίτο....

8. Όταν συνάπτεται σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημοσίου έργου και εργοληπτικής επιχείρησης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 15 για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο (υπεργολαβία), ο υπεργολάβος θεωρείται "εγκεκριμένος" με τις συνέπειες του νόμου αυτού, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής, όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α. Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης υπεργολαβίας, και

β. ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπεργολάβου στο έργο, έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπεργολαβίας. Ο ανάδοχος του έργου πρέπει να διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) του ποσού της σύμβασης του με τον κύριο του έργου ή τον φορέα

κατασκευής, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι συμβάσεις υπεργολαβιών που έχουν εγκριθεί.

Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής μπορούν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση, να μην εγκρίνουν την υπεργολαβία αυτή.

Στα έργα με προϋπολογιζόμενη δαπάνη ανώτερη του ορίου εφαρμογής της εκάστοτε ισχύουσας σχετικής Οδηγίας η αναθέτουσα αρχή μπορεί να υποχρεώσει με τη Διακήρυξη τους διαγωνιζόμενους, στην περίπτωση που αναδειχθούν ανάδοχοι, να αναθέσουν σε τρίτους υπεργολάβους συμβάσεις που αντιπροσωπεύουν κατά μέγιστο όριο το 30% της συνολικής αξίας των έργων που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή η Διακήρυξη αναφέρει τα στοιχεία που πρέπει να υποβληθούν από τους διαγωνιζόμενους για την απόδειξη της συνεργασίας. Κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά της κείμενης νομοθεσίας για την έγκριση της υπεργολαβίας. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συνάψει εν τέλει την υπεργολαβική σύμβαση.

Η έγκριση της υπεργολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:

α. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας και του ορίου του ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων του υπεργολάβου.

β. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο αφαιρείται από το ανεκτέλεστο του αναδόχου, ο οποίος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου.

Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι ελάχιστοι όροι που πρέπει να περιλαμβάνονται στο υπεργολαβικό συμφωνητικό, οι λόγοι για τους οποίους μπορεί ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής να μην εγκρίνει την υπεργολαβία, η διαδικασία έγκρισής της και κάθε σχετικό θέμα''.

Εξ ετέρου, με τις διατάξεις του άρθρου 2 της υπ' αριθ. **Δ17α/01/13ΦΝ430/2002** απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 267), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984, ορίζεται ότι:

*''1. Για την αναγνώριση υπεργολάβου ως εγκεκριμένου με τις συνέπειες της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984, που προστέθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2940/2001, υποβάλλεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία **κοινή αίτηση του αναδόχου και του υπεργολάβου**. Ως προς την υποβολή της αίτησης και το ελάχιστο περιεχόμενο του συμφωνητικού σύναψης σύμβασης έργου μεταξύ του αναδόχου και του υπεργολάβου εφαρμόζονται αναλογικώς όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 της παρούσας. **Επιπλέον στο συμφωνητικό της υπεργολαβίας πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι εργασίες ή το μέρος του έργου που αναλαμβάνει ο υπεργολάβος, καθώς και η αξία της σύμβασης υπεργολαβίας.***

Η απόφαση έγκρισης ή μη έγκρισης της σύναψης της σύμβασης της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των δεκαπέντε ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 5 του Ν.

γ. Η επιλογή του υπεργολάβου είναι, κατ' αρχήν, πράξη διακριτικής ευχερείας, που περιλαμβάνεται στα προνόμια του αναδόχου. Τούτο δε συνάγεται εκ του κανόνος, σύμφωνα με τον οποίο ο ανάδοχος διατηρεί την συνολική ευθύνη της εκτελέσεως της συμβάσεως, δεδομένου ότι ο υπεργολάβος δεσμεύεται μόνον έναντι του αναδόχου με σύμβαση, η οποία, εφόσον συνάπτεται μεταξύ δύο ιδιωτών, είναι ιδιωτικού δικαίου. Για τον λόγο αυτό, η υπεργολαβική ανάθεση δεν περιορίζεται σε όσα ανακοινώνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, αλλά ο ανάδοχος, κατά την εκτέλεση της συμβάσεως, μπορεί να προσφύγει σε άλλον υπεργολάβο ή να αντικαταστήσει τον υπεργολάβο για λόγους, που άπτονται, της ποιότητας των παρεχομένων εργασιών ή της οικονομικής καταστάσεώς του.

Εξάλλου, όπως έχει κριθή, όταν η αλλαγή του υπεργολάβου προβλέπεται από τον νόμο ή την διακήρυξη, είναι σαφές ότι για την αναθέτουσα αρχή η ταυτότητα του υπεργολάβου δεν είναι ουσιώδης για την εκτέλεση του έργου, αλλά ουσιώδες για την αναθέτουσα αρχή, κατά τον νόμο και την διακήρυξη είναι να διαθέτει ο υπεργολάβος τα απαιτούμενα προσόντα για την εκτέλεση της υπεργολαβίας (Προτάσεις Γενικού Εισαγγελέως Yves Bot στην ΔΕΚ C – 91/08, σκ. 60 επ.).

Για τον λόγο αυτό, για να είναι σύννομη η υπεργολαβική ανάθεση πρέπει να γίνει αποδεκτή από την Διευθύνουσα Υπηρεσία είτε επ' ευκαιρία της συνάψεως της συμβάσεως, είτε κατά την διάρκεια της εκτελέσεώς της. Προς τούτο υποβάλλεται κοινή αίτηση του αναδόχου και του υπεργολάβου προς την Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία ελέγχει, εάν ο προτεινόμενος υπεργολάβος διαθέτει τις απαιτούμενες τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες για την εκτέλεση υπεργολαβικώς τμήματος του έργου, και εγκρίνει ή δεν εγκρίνει την σύμβαση υπεργολαβίας, εντός

Εάν ο νέος υπεργολάβος, που αντικατέστησε τον εγκεκριμένο υπεργολάβο, εκτελεί τμήμα του έργου χωρίς η υπεργολαβική σύμβασή του να έχει εγκριθεί από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, τότε το ποσό της συμβάσεώς του, όπως αυτό προκύπτει από τα τιμολόγια, που εκδίδονται από αυτόν προς τον ανάδοχο, δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας και του ορίου του ανεκτελέστου μέρους των εργολαβιών του, αλλ' αντιθέτως το ποσό της συμβάσεως αφαιρείται από το ανεκτέλεστο του αντικατασταθέντος υπεργολάβου, ο οποίος δικαιούται και το σχετικό πιστοποιητικό εμπειρίας.

ε. Εκ των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 1418/1984 προβλέπεται μεν διαδικασία εγκρίσεως υπεργολαβίας, αλλά δεν προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων από την Διευθύνουσα Υπηρεσία σε βάρος του μη εγκεκριμένου υπεργολάβου. Ακόμη και εάν η τοιαύτη μη εγκεκριμένη σύμβαση υπεργολαβίας περιέλθει, με οποιονδήποτε τρόπο, σε γνώση της Διευθυνούσης Υπηρεσίας, αυτή δεν δικαιούται να επιβάλει κυρώσεις σε βάρος του υπεργολάβου, αφού η υπεργολαβία είναι σύμβαση, με την οποία ο εργολάβος αναθέτει με αμοιβή την εκτέλεση ορισμένων εργασιών σε τρίτον, ο οποίος δεν συνδέεται με νομικό δεσμό με τον εργοδότη (φορέα του έργου), έναντι του οποίου μόνος υπεύθυνος για τις εκτελούμενες από τον εργολάβο εργασίες παραμένει πάντοτε ο ανάδοχος, ο οποίος καταθέτει υπέρ της αναθετούσης αρχής και τις αντίστοιχες εγγυητικές επιστολές, ο δε υπεργολάβος δεσμεύεται μόνον έναντι του αναδόχου, με σύμβαση, η οποία, εφόσον συνάπτεται μεταξύ ιδιωτών, είναι σύμβαση ιδιωτικού δικαίου (ΑΠ 570/2007 και προτάσεις Γενικού Εισαγγελέως στην ΔΕΚ C – 91/2008, σκ. 59 επ.).

στ. Ακόμη και εάν υποτεθή ότι η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να επιβάλει κυρώσεις σε βάρος του αναδόχου για την μονομερή τροποποίηση όρου της συμβάσεως αφορώντος την αντικατάσταση του υπεργολάβου, θα πρέπει τούτο να έχει περιέλθει σε γνώση της και, έτι περαιτέρω να είναι γνωστό στον ανάδοχο. Εφόσον εκ των στοιχείων, που έχουν τεθή υπ' όψιν της Διευθυνούσης Υπηρεσίας, δεν αποδεικνύεται αντικατάσταση του υπεργολάβου, και ο εγκεκριμένος υπεργολάβος εξακολουθεί να προσκομίζει τα τιμολόγιά του για την πληρωμή της υπεργολαβικής εργασίας του, η αναθέτουσα αρχή και η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν μπορεί να αμφισβητήσει την εκτέλεση της εν λόγω εγκεκριμένης υπεργολαβικής συμβάσεως.

ζ. Μετά από έγκριση της Διευθυνούσης Υπηρεσίας, ο ανάδοχος μπορεί να εισκομίσει υλικά σε εργοτάξιο ή σε αποθήκη, που έχει ήδη δηλωθή και εγκριθή. Η αποθήκη αυτή μπορεί να είναι ιδιοκτησίας του αναδόχου ή τρίτου.

Η έγκριση από την Διευθύνουσα Υπηρεσία των χώρων φυλάξεως των υλικών του υπό εκτέλεση έργου σε αποθήκη τρίτου δεν συνιστά έγκριση συμβάσεως υπεργολαβίας μεταξύ αναδόχου και τρίτου, ιδιοκτήτου της αποθήκης, αλλά έγκριση του χώρου φυλάξεως των υλικών του έργου σε χώρο τρίτου.

Εν προκειμένω, με το από 4.7.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό υπεργολαβίας, που συνήφθη μεταξύ της αναδόχου εταιρείας "ΑΕΤΕΘ ΑΕ" και του δηλωθέντος με την προσφορά της υπεργολάβου, δηλαδή της εταιρείας "ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ", συμφωνήθηκε η εκτέλεση από την δεύτερη εταιρεία μέρους του έργου, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% της

συνολικής αξίας των εργασιών του έργου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα σ' αυτό. Το εν λόγω συμφωνητικό κατατέθηκε νομίμως και εμπροθέσμως στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. και έλαβε αριθμό θεωρήσεως 8305/17.7.2008. Ακολούθως, με το από 21.7.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό, τροποποιήθηκε το προαναφερθέν συμφωνητικό λόγω τυπογραφικών λαθών στον αναλυτικό πίνακα εργασιών.

Κατά την εκτέλεση της συμβάσεως, η εγκεκριμένη υπεργολάβος *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* παρέδιδε τα τιμολόγια των εργασιών της προς την ανάδοχο *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''*, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 παρ. 2 του Ν. 3669/2008 (βλ. και άρθρο 5 παρ. 8 του Ν. 1418/1984) και, συνεπώς, ορθώς η Διευθύνουσα Υπηρεσία θεωρούσε ότι η εν λόγω σύμβαση υπεργολαβίας ήταν σε ισχύ, καθ' όλη την διάρκεια εκτελέσεως των επιμέχων εργασιών.

Με το υπ' αριθ. 4883/4.9.2008 έγγραφο της αναδόχου *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* κοινοποιήθηκε στην Διευθύνουσα Υπηρεσία η από 4.8.2008 γνωστοποίηση των στοιχείων εκτελέσεως του επιμέχου έργου θεωρημένη από το Κέντρο Προλήψεως Επαγγελματικού Κινδύνου Δυτικής Ελλάδος – Ηπείρου και Ιονίων Νήσων (εφεξής ΚΕΠΕΚ). Στο εν λόγω έγγραφο αναφέρονται ως *''ήδη προεπιλεγμένοι υπεργολάβοι''* οι εταιρείες *''ΠΟΛΥΤΡΟΠΟ ΑΤΕ''* και *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΕΤΕΕ''* και ως επιβλέποντες μηχανικοί του αναδόχου οι *''Χαράλαμπος Τουμάσης, Μαρίνος Μπονίκος, Παναγιώτης Κουνάδης και Δημήτριος Ανδρονίκου''*

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, με το υπ' αριθ. πρωτ. 4883/9.9.2008 έγγραφό της, ενημέρωσε την ανάδοχο και το ΚΕΠΕΚ ότι εγκεκριμένος υπεργολάβος ήταν η εταιρεία *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* και όχι οι εταιρείες *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΕΤΕΕ''* και *''ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''*, και ότι αντί για τους

επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου είχαν αναγραφεί οι επιβλέποντες της Διευθυνούσης Υπηρεσίας.

Μετά ταύτα, η Διευθύνουσα Υπηρεσία απέδωσε την τοιαύτη εσφαλμένη αναφορά των εταιρειών *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ''* και *''ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''* ως υπεργολάβων σε παραδρομή της αναδόχου και θεώρησε ισχυρά και εγκεκριμένη την υπεργολαβική σύμβαση μεταξύ της αναδόχου και της *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''*. Εξάλλου, ουδέποτε η ανάδοχος αντέλεξε στο εν λόγω έγγραφο της ΤΥΔΚ, αντιθέτως δε προσκόμιζε τιμολόγια της εγκεκριμένης υπεργολάβου *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''*, προκειμένου αυτή να τύχει των συνεπειών του άρθρου 68 παρ. 2 του Ν. 3669/2008 (βλ. σχετικώς τα υπ' αριθ. 5/22.12.2009, 8/23.4.2010, 9/23.4.2010, 10/13.5.2010, 12/22.6.2010, 13/28.7.2010, 16/8.10.2010, 18/11.11.2010 και 19/20.12.2010 τιμολόγια). Άλλωστε, το σύνολο των εκτελεσθεισών και πιστοποιηθεισών εργασιών της εγκεκριμένης συμβάσεως υπεργολαβίας αντιστοιχεί απολύτως στα τιμολόγια της εγκεκριμένης υπεργολάβου προς την ανάδοχο.

Εξ ετέρου, ουδέποτε υποβλήθηκε αίτηση αντικαταστάσεως της εγκεκριμένης υπεργολάβου *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* ούτε υποβλήθηκαν τιμολόγια από την κοινοπραξία *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''* ή από άλλη εταιρεία.

Με την επίμαχη έκθεση της ΕΔΕΛ κρίθηκε ότι η εν λόγω εγκεκριμένη υπεργολαβική σύμβαση μεταξύ της αναδόχου εταιρείας *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* και της εταιρείας *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* δεν ήταν ισχυρή, διότι με το από 31.7.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό, η εταιρεία *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* ανέθεσε το έργο, που της είχε ανατεθή υπεργολαβικώς, στην κοινοπραξία *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''*, ότι η Διευθύνουσα Υπηρεσία

όφειλε να έχει εγκρίνει εντός 15 ημερών από την υποβολή της αιτήσεως την εν λόγω υπεργολαβία, ότι δεν έθεσε στην διάθεση της ελεγκτικής ομάδος την έγκριση αυτή και ότι ενημέρωσε σχετικώς την ΕΔΑ Ιονίων Νήσων. Όμως, η Διευθύνουσα Υπηρεσία, με την υπ' αριθ. πρωτ. 5505/6.12.10 βεβαίωσή της, βεβαίωσε ότι ουδέποτε υποβλήθηκε τέτοια υπεργολαβία υποβλήθηκε προς έγκριση, ούτε έλαβε, με οποιονδήποτε τρόπο, γνώση αυτής.

Όμως, η τοιαύτη κρίση της ΕΔΕΛ είναι μη νόμιμη διότι:

α. Μόνη εγκεκριμένη και ισχυρή σύμβαση υπεργολαβίας παρέμεινε καθ' όλη την διάρκεια της εκτελέσεως του έργου και μέχρι σήμερα η σύμβαση μεταξύ της αναδόχου εταιρείας *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* και της εταιρείας *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''*, η δε υπεργολάβος *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* κατέθετε πάντοτε τα τιμολόγιά της προς την ανάδοχο *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* και επωφελήθηκε των συνεπειών του άρθρου 68 παρ. 2 του Ν. 3669/2008.

β. Ουδέποτε υποβλήθηκε αίτηση προς την Διευθύνουσα Υπηρεσία ή προς άλλη υπηρεσία της αναθετούσης αρχής για την έγκριση υπεργολαβίας μεταξύ της *''ΑΕΤΕΘ ΑΕ''* και της *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''*, ώστε η Διευθύνουσα Υπηρεσία να πρέπει να εκδώσει απόφαση περί εγκρίσεως αυτής ή μη.

γ. Ακόμη και εάν είχε υποβληθή προς έγκριση το από 31.7.2008 ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ της εταιρείας *''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''* και της κοινοπραξίας *''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''*, η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν θα μπορούσε να εγκρίνει την τοιαύτη

υπεργολαβική σύμβαση διότι, εκ της κειμένης νομοθεσίας, προβλέπεται δυνατότητα εγκρίσεως από την Διευθύνουσα Υπηρεσία συμβάσεως υπεργολαβίας μεταξύ του αναδόχου και υπεργολάβου και όχι μεταξύ του εγκεκριμένου υπεργολάβου και τρίτου.

δ. Ουδέποτε περιήλθε σε γνώση της αναθετούσης αρχής ή της Διευθυνούσης Υπηρεσίας η από 31.7.2008 υπεργολαβική σύμβαση μεταξύ της εταιρείας *“ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ”* και της κοινοπραξίας *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”*, ούτε ήταν δυνατόν να γνωρίζει η αναθέτουσα αρχή τέτοια υπεργολαβική σύμβαση, αφού, όπως προεκτέθηκε, εγκεκριμένη και ισχύουσα ήταν μόνον η υπεργολαβική σύμβαση μεταξύ της εταιρείας *“ΑΕΤΕΘ ΑΕ”* και της εταιρείας *“ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ”*.

Εξάλλου, από το από 4883/4.9.2008 έγγραφο της αναδόχου, με το οποίο κοινοποιήθηκε στην Διευθύνουσα Υπηρεσία η θεωρημένη γνωστοποίηση των στοιχείων του επιμάχου έργου στο ΚΕΠΕΚ, η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν ήταν δυνατόν να διαπιστώσει την ύπαρξη της τοιαύτης υπεργολαβικής συμβάσεως μεταξύ της εταιρείας *“ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ”* και της κοινοπραξίας *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”*, το μεν διότι σ’ αυτήν αναφέρονται ως *“ήδη επιλεγμένοι υπεργολάβοι”* οι εταιρείες *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ”* και *“ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”* και όχι η κοινοπραξία *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”*, το δε διότι, όπως προεκτέθηκε, εξ αρχής απέδωσε αυτήν σε απλή παραδρομή του αναδόχου και επεσήμανε την τοιαύτη εσφαλμένη αναγραφή του εγκεκριμένου υπεργολάβου τόσο προς τον ανάδοχο όσο και προς το ΚΕΠΕΚ Δυτικής Ελλάδος – Ηπείρου και Ιονίων Νήσων.

Εξ ετέρου, η υπογραφή δηλώσεως παρακαταθήκης των εκπροσώπων της κοινοπραξίας *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”* για την φύλαξη των υλικών του έργου δεν συνιστά αίτηση για έγκριση υπεργολαβίας ούτε η έγκριση της φυλάξεως των υλικών σε αποθήκη τρίτου συνιστά έγκριση ή γνώση της συμβάσεως υπεργολαβίας μεταξύ του εγκεκριμένου υπεργολάβου και της κοινοπραξίας *“ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ”*.

ε. Εκ των στοιχείων του φακέλου και εκ της υπ’ αριθ. πρωτ. 5505/6.12.10 βεβαιώσεως της Διευθυνούσης Υπηρεσίας, αποδεικνύεται ότι ουδεμία τέτοια υπεργολαβία υποβλήθηκε προς έγκριση. Παρά ταύτα, η ΕΔΕΛ καταλήγει στο αδιανόητο συμπέρασμα ότι η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν έθεσε στην διάθεση της ελεγκτικής ομάδος την *“έγκριση”* της νέας υπεργολαβίας, η οποία σαφώς δεν υπήρχε και δεν υπάρχει, αφού, όπως προεκτέθηκε ουδέποτε υποβλήθηκε προς έγκριση ή γνωστοποιήθηκε στην Διευθύνουσα Υπηρεσία και μας καταλογίζει την παράλειψη ενημερώσεως της ΕΔΑ Ιονίων Νήσων, δηλαδή την παράλειψη ενημερώσεως για μία μηδέποτε υποβληθείσα προς έγκριση και άγνωστη σ’ εμάς υπεργολαβία, *“έξαναγκάζοντάς μας στα αδύνατα”*.

στ. Ακόμη και εάν υποτεθή ότι η Διευθύνουσα Υπηρεσία ώφειλε να έχει διαπιστώσει την *“υποκατάσταση”* του εγκεκριμένου υπεργολάβου, ουδεμία ζημία, που δικαιολογεί την απένταξη του έργου, υπέστη η αναθέτουσα αρχή εκ της περαιτέρω υπεργολαβικής αναθέσεως της εγκεκριμένης υπεργολαβίας, αφού εκ του νόμου και εκ της συμβάσεως

μόνος και αποκλειστικώς υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση της συμβάσεως παραμένει μόνον ο ανάδοχος.

Σε κάθε δε περίπτωση, οι εταιρείες, που απαρτίζουν την επίμαχη κοινοπραξία **''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ – ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''**, δηλαδή οι εταιρείες **''ΕΡΓΟΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΒΤΕΕ''** και **''ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ ΑΤΕ''**, είναι εταιρείες της 3^{ης} τάξεως ΜΕΕΠ και, συνεπώς, ακόμη και εάν η ανάδοχος ΑΕΤΕΘ ΑΕ είχε υποβάλει κοινή αίτηση με την εν λόγω κοινοπραξία περί αντικαταστάσεως του εγκεκριμένου υπεργολάβου της **''ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΤΕ''** αυτή θα είχε γίνει δεκτή, αφού η εν λόγω κοινοπραξία φαίνεται ότι διαθέτει τα προσόντα αναλήψεως της σχετικής υπεργολαβίας.

ζ. Σε κάθε περίπτωση, όπως προεκτέθηκε, με την επίμαχη έκθεση, η ΕΔΕΛ απεφάσισε για την φερομένη ως μη εγκεκριμένη σύμβαση υπεργολαβίας την επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως ποσοστού 100% και ουσιαστικώς την απένταξη του έργου.

Όμως, η τοιαύτη απόφαση εκδόθηκε αναιτιολογήτως και κατά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, αφού, ακόμη και εάν υποτεθή ότι υπήρξε παραβίαση του εθνικού ή κοινοτικού δικαίου από τον δικαιούχο (πράγμα, που κατηγορηματικώς αρνούμεθα), αυτή περιορίζεται μόνον στην σύμβαση υπεργολαβίας, η οποία ανέρχεται στο 30% του συνόλου των δαπανών του έργου. Τόσο δε το εν λόγω ποσοστό δαπανών, όσο και οι εργασίες, που αντιστοιχούν σ' αυτό είναι, σε κάθε περίπτωση, μικρής βαρύτητας και σπουδαιότητας και ελάχιστον σημασίας εν σχέσει προς το σύνολο του έργου, δεδομένου δε ότι, όπως προεκτέθηκε, αποκλειστικώς υπεύθυνος έναντι της αναθετούσης αρχής παραμένει πάντοτε ο ανάδοχος του έργου και, συνεπώς, δεν μπορεί να επιφέρει δημοσιονομική διόρθωση ποσοστού 100%.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, η επίμαχη έκθεση εκδόθηκε κατά πλάνη τα πράγματα και κατ' εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου, είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθή.

8. Στην προσβαλλομένη έκθεση γίνεται μνεία ευρημάτων περί φερομένων κακοτεχνιών του υποέργου (κεφάλαιο Δ.3 των εκθέσεων προσωρινών και οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου αυτής).

Όμως, οι αιτιάσεις αυτές είναι απολύτως αβάσιμες διότι ήδη το υποέργο ελέγχθηκε τον Οκτώβριο του 2009 από τον Εξειδικευμένο Σύμβουλο Ποιοτικού Ελέγχου (Ε.Σ.Π.ΕΛ.), ο οποίος κατέταξε το έργο στην κατηγορία (i), δηλαδή χαρακτήρισε αυτό ως έργο για το οποίο είτε δεν υπάρχουν καθόλου αστοχίες είτε οι αστοχίες ή πλημμέλειες (σε οποιοδήποτε τμήμα του έργου και αν βρίσκονται), έχουν επουσιώδη χαρακτήρα, δηλαδή χωρίς ιδιαίτερες συνέπειες στην όλη ποιότητα των εργασιών ή μπορεί εύκολα να αποκατασταθούν από τον ανάδοχο.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, είναι τεχνικώς αδύνατο όλες οι αναφερόμενες στην επίμαχη έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων της ΕΔΕΛ κακοτεχνίες και αστοχίες του έργου να έγιναν μεταγενεστέρως του ελέγχου, επ' αυτών δε αναφερόμαστε στις υπ' αριθ. πρωτ. 5649/30.12.2010 απόψεις της ΤΥΔΚ Ν. Κεφαλληνίας και στις υπ' αριθ. πρωτ. 8202/31.12.2010 αντιρρήσεις – παρατηρήσεις μας προς την ΕΔΕΛ και, συνεπώς, η επίμαχη έκθεση πρέπει να ακυρωθή.

9. Επειδή κατά τα λοιπά αναφερόμεθα στις υπ' αριθ. 8202/31.12.2010 αντιρρήσεις – παρατηρήσεις μας επί της εκθέσεως προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου του επιμάχου υποέργου.

10. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω μη νόμιμη επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως σε βάρος μας αποτελεί νόμιμη βάση αποζημιωτικών δικαιωμάτων υπέρ του Δήμου μας.

Επειδή η παρούσα είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθής, ασκείται δε εμπροθέσμως και μετά προφανούς εννόμου συμφέροντος.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Και για όσους λόγους προσθέσουμε εν καιρώ, επιφυλασσόμενοι παντός νομίμου δικαιώματός μας.

ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

Να γίνει δεκτή η παρούσα.

Να ακυρωθή άλλως να ανακληθή η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, που εγκρίθηκε κατά την 431/31.1.2011 συνεδρίαση της ΕΔΕΛ, άλλως να αναπεμφθή το ζήτημα στην αρμοδία ελεγκτική της ΕΔΕΛ προς επανέλεγχο του επιμάχου υποέργου.

Να μην επιβληθή δημοσιονομική διόρθωση επί βάσει της εν λόγω εκθέσεως οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου.

**Μετά τιμής,
Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος**

**ΣΩΤΗΡΙΟΣ Ν. ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
ΕΤΑΙΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
"Σ.Ν.ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ-Γ.Ν.ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΟΣ & ΣΥΝ/ΤΕΣ ΑΕΔΕ"
ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 2-4 ΑΘΗΝΑ 11527
ΑΜΔΣΑ: 8917 – ΤΗΛ.: 210 7473860 – 210 7473870**